

Veïmats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

prev: 50 pts.

nº 50

Juny del 87

Aquest número de la Revista Veïnats es el que fa 50 des que, ara fa més de quatre anys, ens vàrem llençar a l'aventura, tremenda, meravellosa de fer una REVISTA pel nostre poble. No ens penedim de res del que hem fet durant aquests 50 números, i n'estam ben orgullosos de tots ells i del que signifiquen pel nostre poble. Hem estat pioners a Calvià de totes quantes publicacions i altres mitjans de comunicació han anat apareguent en aquest terme. Hem anat obrint camí perquè s'anàs omplint de cada vegada més aquest món de la comunicació a Calvià. Són 50 números que quasi tots ells han estat exposats a la nostra primera fira del llibre, celebrada amb gran èxit el passat 23 d'abril, i que esperam poder seguir exposant any darrera any durant molt de temps.

SALUT I MOLTS D'ANYS PER TOTS

SUMARI

	<u>Pàgina</u>
Editorial	2
Noticiari Local	4
Ajuntament	6
Pere Josep Canyelles	7
A.A.V.V. "LA VILA"	8
Prensa Forana	9
Creació	10
Opinió	11
S'Avenc de Sa Moneda	12
Guia de Calvià	14
Coses d'Es Capdellà	16
Xerrades de Cafè.....	18
Entrevista	22
Plomes Amigues	25
Club de Lectors	26
Pensaments	28
Fava Parada	28
Cartes a la Revista	30
Prensa Forana	32
Esports	33
Passatemps	34

EDITORIAL

SEGONA EDITORIAL: ELS GUANYADORS

Les terceres eleccions municipals democràtiques ja tenen els seus resultats. Tots els sabeu. I com sempre una mica d'escàndol al final, escàndol que pot retardar la constitució i posta en marxa de l'Ajuntament nou, encara que el vell no deixi de funcionar, i que algun dels nous regidors ja s'axequi a les 7 per veure com els funcionaris arriben prest o tard a la feina. Però sigui el que sigui el resultat de les decisions de la Junta Electoral hi ha un partit guanyador, sigui per majoria simple o per majoria absoluta: Aquest partit es el PARTIT SOCIALISTA OBRER ESPANYOL, que a diferència de molts altres llocs de Mallorca ha aconseguit prop del 44 % de tots els vots emesos, i que ha superat, per tant els resultats de les passades municipals on va obtenir el 41 %. ALIANZA POPULAR ha sabut mantenir-se, malgrat haver baixat el seu percentatge de vots del 25 al 20 %. Els altres grups que han aconseguit regidor han tengut un percentatge menor del 10 per cent. Són per ordre dels vots obtinguts: UNIO CALVIANERA, GENTE DEL PUEBLO, UNIO MALLORQUINA i el CENTRO DEMOCRÁTICO Y SOCIAL.

Només afegir el comentari de la gran pèrdua de vots per part d'UNIO MALLORQUINA, que ha estat el més perdedor d'aquestes eleccions, que de 5 regidors passarà a tenir-ne un. Sembla que els seus vots s'han vist difosos els seus anteriors vots entre les tres formacions noves (U.C., G.P. i C.D.S.) U.M. ha passat de tenir el 27 per cent de tots els vots de 1.983 a tenir només el 7 %.

De totes maneres, ENHORABONA A TOTS, i que pogueu fer molta feina per CALVIÀ, que és lo que importa.

TERCERA EDITORIAL: NORMALITZACIO

El tema que més ens ha preocupat a la Revista Veïnats, des del moment en que va aparèixer és el de com fer la normalització lingüística al nostre Terme. Els polítics no s'han llençat mai d'una manera valenta, ja que pensaven que, políticament era un tema "calent", i que podia ferir moltes sensibilitats, futurs votants. A la fi prengueren la determinació. En col.laboració amb la Obra Cultural Balear se fa un programa de NORMALITZACIÓ, i una de les coses és la de dur els cursos de CATALA a les zones del Terme.

S'obri la matrícula d'aquests cursos de la següent manera: A Calvià-poble se faran els cursos per a catalano parlants i a Santa Ponça se faran els per a no catalano-parlants. I per a la sorpresa dels polítics s'omplen totalment els dos cursos, cosa normal, quan ens referim als cursos per aquells que xerren en mallorquí, però que, a nivell polític no s'esperava que tenguessin tant d'èxit a la costa, perquè se pensava que serien rebutjats per la gent. A Sta. Ponça com deim hi ha 20 matriculats al curs.

Però Oh més sorpresa encara!: a Magalluf, i tenint com a centre la Casa de Cultura de recient inauguració la gent va reclamar un curs més per a ells. S'obri la matrícula i se n'apunten ni més ni manco que 39 PERSONES.

Polítics del nostre Ajuntament: No ho dubteu més. LA NORMALITZACIÓ ES POT FER ! VOSTRA ÉS LA RESPONSABILITAT I D'AQUI QUATRE ANYS VOS NE DEMANAREM COMPTES.

REVISTA VEÏNATS

P.M. 1/1.983.

COLLABORADORS:

A.A.V.V. "La Vila".
Francia.
En Boira.
Pere Morey Servera.
Julián Vicens.
Joan Rubio.
Biela Quetglas.
Pep Rubio.
Ramon Costa.
Antonio Aguares.
Antoni Fuster.
C. Michelini.
C. López.
M. Cabrer.
S. Barceló.

PORTADA:

Javier.

MÀQUINES:

Miquel Herrera.
Pep Rubio.
Maria Duran.

MUNTATGE:

Xisca Esteve.
Carme López.
Miquel Herrera.
Maria Duran.

FOTOGRAFIA:

Joan Rubio.
R. Veïnats.
Carme López.

COORDINADORS:

Miquel Herrera.
Pep Rubio.

Els articles publicats a la Revista Veïnats són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

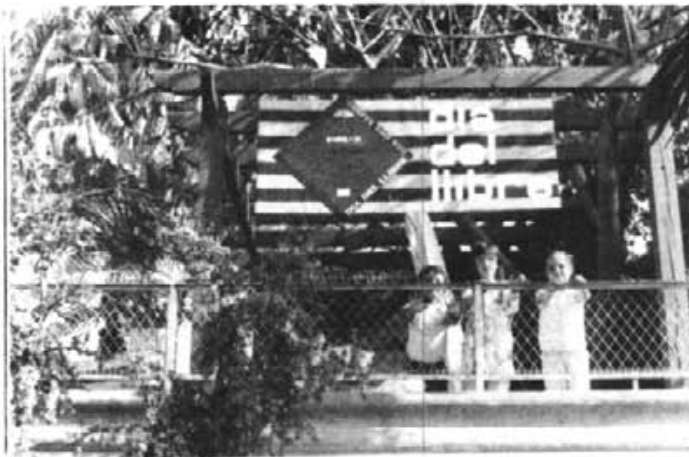
NOTICIARI

* LOCAL

El passat 31 de maig es va celebrar, organitzat per la Nostra Revista i per l'Associació de Veïns "LA VILA" una taula rodona, a la qual es va convidar a tots els caps de llista dels

partits que es presentaven a les nostres eleccions municipals. Les preguntes varen provocar l'animació dels assistents, que omplien el local de la Societat. Només hem de constatar com a fets negatius la no presència del cap de llista del Partit Unió Calvanera, suposadament per motius familiars, i de la Cap de llista del P.R.B., que ni tan sols es va dignar a excusar-se.

- Un altre fet prou important pel nostre poble va ser la celebració per primera vegada de la fira del llibre, dia 23 d'abril, amb la participació de 5 llibreries de Ciutat, i se calcula que l'èxit de públic assistent va poder proporcionar una caixa de prop de dues-centes mil pessetes. Un fet molt simpàtic ho va realitzar l'Associació "La Vila", i va ser regalar roses a tots els que es decidien a comprar qualche llibre. La Nostra Revista va realitzar una exposició de tot el seu material aparegut fins ara, i va procedir a la realització de noves subscripcions.

● Quan semblava que els resultats de les darreres municipals eren definitius, resulta que un recurs presentat per s'Unió Calvianera, demanant que s'obrisen uns 100 vots que estaven tancats per tenir sobre diferent, prenen el regidor nº 9 al PSOE, fent-li perdre la majoria absoluta, i li atorguen a U.C. que, d'aquesta manera, passa a tenir-ne dos, propiciant que no hi hagi un grup majoritari a l'Ajuntament. Per tant, és ben segur que els pactes es faran ben presents durant aquests dies.

El PSOE presentarà un recurs, per quan els sobres d'on sortiren els vots no eren com els usuals, i la Llei Electoral deixa ben clar que tots han de ser iguals.

● Durant el passat mes de Maig, els alumnes d'EGB de les escoles de Calvià i Santa Ponça, varen anar d'acampada un parell de dies al camping de Ca'n Picafort. Segons ens han comentat ho passaren molt divertit.

Aprofitam per recordar, que aquest estiu dins els programes de l'Ajuntament s'inclou una estància en aquest camping per fer uns cursets esportius.

BAUZA

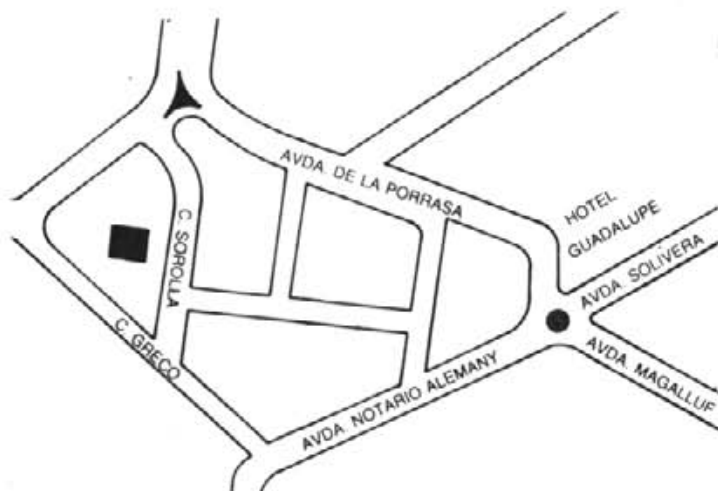
★ ELECTRODOMESTICOS

★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Meyer, 34 CALVIA

● La casa de Cultura de Magalluf, recentment inaugurada ofereix els següents servicis: Biblioteca, Ludoteca, Tallers (bricolage, manualitats, fang, fusta, maguillatge,...), Video-Forum, Fonoteca, Conferències i col·loquis, Excursions i visites culturals, Sala de Ping-pong, i sala d'Exposicions.

● L'Ajuntament ha presentat el llibre titulat "La nave del Sec" dels autors Antonio Arribas, M.Gloria Trias, Damià Cerda i Javier de Hoz, i també se presentaren les altres publicacions d'aquests 4 anys passats: Calvià, itineraris de playa y montaña de Carlos Garrillo, Calvià del verde al azul de Sebastià Verd i Gina Garcias, i L'estudi dedicat al músic Pere Josep Canyelles, de Biel Massot, Pere Estelrich.

L'Ajuntament va tenir l'encert de convocar aquesta presentació en el Casino, just davant on es troba la illa del Sec.

● L'Ajuntament patrocina i organitza per si i en col·laboració amb entitats tals com VEÏNATS els cursos culturals d'estiu: Tallers d'expressió i titelles, iniciació al teatre, motllada i fang, Pintura, Costura, Tapissos, Cuina, Gravat i iniciació a l'impremta.

Igualment cursos esportius, i a destacar: un campament a Biniparratx de Menorca, amb beques. Apart hi ha cursos de Tennis, Natació, Esquí Nàutic, Campaments esportius, Dança, i Gimnàstica de manteniment.

EL QUE NO VA ACTIVITATS ES PERQUE NO VOL.

● L'Ajuntament ha editat uns fullets informatius molt ben fets del que són i com s'han de combatir els moscards.

● Se dotarà per part de la Empresa Aterca d'aigua potable a Ses Rotes Velles. L'import de l'obra serà de quasi 11 milions de pessetes.

● S'aportaran 15 milions de pessetes en la construcció del Casal de Peguera (per a continuar la mateixa), a canvi l'Ajuntament podrà comptar amb aquest edifici per actes socials, culturals, etc.

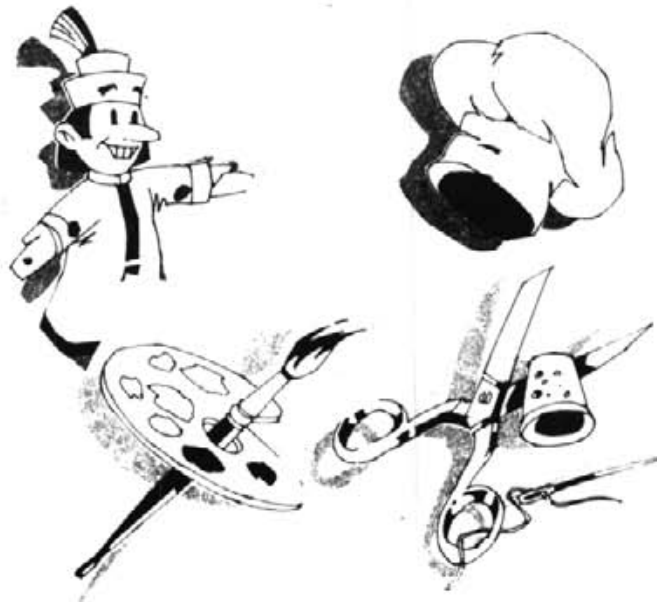
● S'aprovà l'execució de la primera fase del nou Ajuntament per un import de 436 milions de pessetes.

● S'aprovà l'eliminació d'un vial per a construir un edifici per a la tercera edat a la Vila de Calvià.

● L'Ajuntament va decidir llevar la concessió de l'aigua potable a la zona de Palma Nova a l'empresa concessionaria Bestard Salas.

● Se va declarar d'interés social la construcció del Poblat de l'Oest a terres del Salobrar de Magalluf.

● Se va adjudicar a l'empresa PALCAZA la netetja dels col·legis, Pre-escolars, Dispensaris i Dependències Municipals.

- El passat 15 de maig a les tres de l'horabaixa se va rebre una cridada anònima en les dependències de la Policia Municipal de Calvià, anunciant el lloc on hi havia una bona quantitat de droga. Se va rastrejar el solar del Poliesportiu Municipal de Calvià i se varen trobar 9 kg. de hachis amagats entre les mates.

- També hem de dir que l'Ajuntament va celebrar la setmana internacional de les AUS, posant a la disposició dels Col.legis una golondrina que transportaria els escolars als illots dels Malgrats, com a lloc idoni d'observació dels aucells. També se va posar una Roulotte municipal a davant aquestes illes, amb una instal.lació de telescopi per poder veure les aus d'aprop.

Racó d'en Pere Josep Canyelles

La Banda de Música de Calvià va assistir amb gran èxit a la trobada de Bandes que enguany es va celebrar a Lluçmajor. Va interpretar el passodoble "Paquito Chocolatero", i, conjuntament amb les altres bandes "La Balanguera" i la "Marxa Reial". Rebé una subvenció del CIM per import de duescentes cinquanta mil pessetes.

Xerrant de la Banda de Música, els seus components se'n van a finals d'aquest mes a Menorca, en una excursió de dos dies, amb "Gastos" pagats.

"LA VILA"

L'Associació com sempre vos vol tenir al màxim de informats de la seva actuació, ja que creim que és una de les formes més bones de que els nostres associats i els que encara no ho són se n'adonin de que no vivim només de nom sino que seguim movent-nos i lluintant pels interessos del poble.

En aquests moments i des de fa ja més d'un mes, hi ha una comissió de gent de la Junta i d'altre que s'han posat ha fer feina perque poguem comptar un any més amb unes festes de Sant Jaume el més variades possibles dins el pressupost que tenim, vos adelantarem una mica el programa que encara no és definitiu del tot per tant pot tenir qualque variació, però més o manco serà:

Hi haurà pot ser només quatre dies de festa encara que encara seria possible que s'ampliàs a cinc, en el primer cas començarien dia 23 (dijous) i acabarien dia 26 (diumenge). Comptarem un dia amb la comèdia de'n Xesc Fortesa, com l'any passat a darrera la esglèsia, un altra dia amb una verbena pels que ja no nos consideren tan joves amb Els Javaloyas, San Francisco i un altre conjunt, el vespre de Sant Jaume com ja és tradicional hi haurà ball de bot, i el diumenge se tancaria amb un espectacle de "varietés", esperam que aquesta novetat sigui del vostre gust. El que s'està negociant és el vespre per la gent més jove, i el que volem que sapiguen que entre altres problemes un amb els que nos trobam és el que pareix (ho subratll, perquè no és tothom) que els joves no van massa de feina i no acudeixen a les reunions, per tant des de aquestes pàgines que sabem que sortiran quan encara hi haurà temps de que venguin a aportar-nos la seva ajuda, els cridam públicament a que venguin. Naturalment hi haurà festes infantils, coets, rally, coral....

Deixam les festes de Sant Jaume i nos aficam en les de Sant Joan que és segur que ja hauran estat quan llegiguen la revista, però esperam que vos hageu entemut que l'Associació en nom de tot el poble fa un petit homenatge a un personatge molt estimat de tots

noltros, ell és en Pep "es carter" en motiu de la seva jubilació l'any passat, tenim la intenció de que sigui la primera d'altres celebracions d'aquest

tipus. Com sempre esteim oberts a les vostres suggerències.

Tenim moltes coses més que contar-vos com per exemple que varem ser organitzadors conjuntament amb aquesta revista de la Taula Rodona amb els caps dels partits polítics que es presentaren a les eleccions municipals, i que hi vengué molta gent.

Des del Departament de Protecció Civil de L'Ajuntament ens han demanat voluntaris per a formar part de les Patrulles Ciutadanes, que la seva missió és ajudar a la Policia Municipal en quant a vigilància de incendis, Socorisme, vigilància a les platges... La Policia Municipal dóna la formació necessària a aquests voluntaris i l'Ajuntament aporta l'uniforme. Animau-vos, només teniu que dirigir-vos a aquesta Associació al telèfon 670494.

I per aquest pic ja vos deixam. Amb voltros sempre.

La Junta Directiva.

EL PREMI DEL MES

NOTICIES DE LA PREMSA FORANA

La nostra associació de Premsa Forana té la bona iniciativa de fer la convocatòria PERSONES DEL POBLE amb l'objectiu de reconèixer públicament els mèrits i la tasca positiva desenvolupada per persones d'arreu la Part Forana de Mallorca.

La Revista triarà al seu candidat per enguany i publicarà un article sobre la seva tasca en favor del poble. Totes les persones presentades per les diferents revistes rebran un diploma acreditatiu. I a les tres persones que hauran realitzat una tasca més destacable o curiosa rebran una estatueta commemorativa. L'elecció d'aquestes tres persones tindrà lloc en març de l'any que ve a una Diada de la Premsa Forana. Repetim que se triarà entre tots els candidats que presentin cada una de les revistes que integren la Premsa Forana.

Avui, com fa quatre anys hem de pegar una forta maquinada a tots els partits polítics que han empaperat el poble i que encara no han fet llevar la seva propaganda. I hem de fer especial referència a tots aquells que ha usat i abusat de posar propaganda a la Societat, que varen ser, començant per na M. Antònia Barcala, seguin per Unió Calvinera, i després Unió Mallorquina, Gente del Pueblo, CDS i A.P.

I, exigim que se llevi les pintades pre-electorals des Coll des Cucons, i que creim que la pintada damunt una roca és una falta de respecte més a la naturalesa.

Tenga en cuenta estos consejos:

- 1 **Desagües:** Instalarlos al nivel más bajo posible y con una película de combustible en la superficie del agua.
- 2 **Pozos:** Cubrirlos con una tapa hermética o bien con una tela mosquitera.
- 3 **Bases ornamentales:** poner peces de colores o zancudos que se comen las larvas. Mantenerlas siempre limpias.
- 4 **Cisternas de riego:** Vaciarlas y limpiarlas una vez cada 15 días. En caso de no poderlo hacer lo ayudaremos. También se pueden criar peces.
- 5 **Fosas sépticas:** a) La tapa debe cerrar herméticamente. Es aconsejable cubrirla con tierra. b) Cubrir la ventilación con una tela mosquitera, manteniéndola en buen estado.
- 6 **Cámaras de aire:** Evitar la entrada de los mosquitos cubriendo las salidas de las cámaras con tela mosquitera.
- 7 **Recipientes abandonados:** Ponerlos boca abajo para impedir que se llenen con agua de lluvia o suprimirlos.
- 8 **Piscinas:** Vaciarlas totalmente cada 15 días durante la primavera y el otoño, hasta que se vuelvan a usar con el sistema de cloración y recirculación de aguas. Si lo necesita, llámenos.
- 9 **Acequias cercanas a la vivienda:** Si hay una acequia con aguas estancadas próxima a su casa, avísenos. La controlaremos.
- 10 **Barcas:** Si no se usan con frecuencia deben dejarse de manera que no acumulen agua. Ya sea con un toldo impermeable, dadas vuelta o con el desagüe abierto.

“Mi ser turista...”

¡Viene todos los veranos!
Sin embargo, usted puede evitar que vuelva.

Llantos de Luna
per FRANCIA

Una tierra linda y bella se
está muriendo despacio,
nadie la quiere y se queja.

Ella pregunta i pregunta ¿Qué tienes
tú, linda tierra?

Si cuando salgo de noche, a mí
me cautivas, bella.

Yo sé que tú tienes hambre, hambre
de injusticia y miseria.

De noche cuando yo salgo, me escapo
por las callejas, llenitas de rosas
rojas, de alhelies y azucenas;
El pueblo que está dormido en su
sueño honda pena, despertarse sus
gentes temen, la realidad no
es buena. ¡Cómo lucharon sus
hombres, Cómo murieron sus
poetas, cómo el campo, cuando
llueve, se parece a su bandera!
¿Porqué ese Dios te creó tan desdichada
a tí tierra?

Si cuando de noche duermes,
un manto blanco de estrellas
te va cubriendo despacio, para
que duermas mi bella.

Si Dios mirara hacia abajo
y, con sus ojos te viera,
no tendria más remedio que
quitarte la miseria.

El que tiene hambre llora,
el satisfecho se alegra, se
alegra de la injusticia, que
tienes tú, bella tierra.

!Qué cansada yo me encuentro
cuando oigo tus quejas!

Cuando salgo yo de noche
hasta mis rayos tiemblan
de verte a tí. Sufrir, amada
querida tierra.

En los campos están creciendo
amapolas rojas y frescas;
Ellas sabrán florecer y,
pedirán para su tierra, lo que
a voces, pidieron hace
años los poetas.
Que por sus plazas y calles'
estén colgadas banderas
color, verde de esperanza
y la justicia se vea.

La Luna se va llorando
de día, ella se aleja.

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16
Tel. 67 01 90
Calviá - Mallorca

CARPINTERIA
CALVIA

Hnos. INSERTE

C/. TRANSFORMADOR, 24 - TEL.

CALVIA - MALLORCA

GRUAS CALVIÀ

SERVICIO PERMANENTE

69 08 28 - 68 09 70
67 04 63

CALVIÀ-MALLORCA

A la darrera pàgina del diari Última Hora, del dia 13 de Juny, hi surt una entrevista amb Na Mª Antonia Barcala. Si només fos això, no diríem res, però a una de les preguntes que li fan (el perquè no es va presentar a la taula redona organitzada per aquesta revista i l'Associació de Veïns), contesta, o posa com excusa, que, com la revista està subvencionada per l'Ajuntament i aquest està presidit per Paco Obrador, aquesta és partidista, (això no ho diu, però a bon entenedor...). Bé, per aclarir les idees a aquesta bona dona, li feim saber que quan el batle era En Paco Font, també estava subvencionada, i no per això deixàvem ni hem deixat mai de criticar tot lo criticable que pugui tenir la labor feta per un equip de gent amb caracter públic.

Li recordam també, que a un dels primers n^o, un article publicat a la revista (subvencionada per Paco Font) va ser causa de que el "subvencionador" dugués a l'autor als tribunals.

També li feim notar que si hagués legit la revista, hagués vist qualque article que fiblava en contra, no de tots els membres del consistori, si no només en contra dels socialistes, i En Paco Obrador era el batle.

Per no esser pesats, sols volem dir que el que subvenciona, és l'Ajuntament i no una persona. Que la subvenció no és per fer elogis als membres del Consistori, sino per prestar un servei públic com és l'informació, i aquesta subvenció fa possible que la revista costi 50 ¢ i no el doble o més.

Per acabar, i parafrasejant a en Duglesquin, ("ni quito ni pongo rey, pero ayudo a mi señor"), noltros deim, que ni llevam ni posam rei, però criticam al nostre senyor (quan sigui menester).

Llàstima de vots perduts!

Ja s'ha acabat. Ja podem descansar del turment. Ja ha passat la campanya electoral, que per cert, ha estat bastant mogudeta.

En principi, volia fer una colecció d'animalades, de totes les bestieses que s'han dit. Què n'hi ha moltes i de salades!. Però no, això pot ser ho faci altre dia; tenim temps per recordar.

El que vull tractar aquí, és un element que ha sortit al final de la campanya. Aquest element, és l'intoxicació de l'electorat, que som tots, com hisenda. Em refereix a tots aquells fullets dedicats a insultar els altres candidats que qualcú tirava pel carrer, -deixant-lo ben brut-, i que anaven sense signar. Això és lo que es diu tirar la pedra i amagar la ma. Un sistema bastant brut i molt poc democràtic, per no dir-li altre nom, i no és el del porc, perquè pobret, no en té la culpa.

D'això trec varies conclusions:

1^a.- Si no l'han signat, és que no creuen que alló que escriuen sigui veritat, per tant, sols volen desprestigiar al contrari i demostra que no confien en el seu programa o que no en tenen.

2^a.- Si les afirmacions que fan són veritat i no han signat, és que són uns covards i no s'atreveixen a dir-ho directament i mantenir-ho, per tant, no són dignes de defensar els interessos dels ciutadans a l'Ajuntament.

3^a i final.- Si han sortit com a regidors, poc servei feran al poble, perquè aplicant la primera conclusió, només embullaran la feina que facin els altres, posant-lis travetes i diguent mentides al poble.

I si aplicam la segona, no s'atreviran a dir res mai, per por. (No sé a què).

Llàstima de gent enganada i de vots perduts!

(Ara per fotre, signaré amb seudònim)

EN BOIRA

Amb motiu de la publicació del número 50 de la REVISTA VEÏNATS, l'escriptor Pere Morey, col.laborador nostre ens permet la publicació de la Rondaia "S'AVENC DE SA MONEDA", publicada en el seu darrer llibre "Rondaies pels qui els agraden blanques" imprès a Palma per la EDITORIAL MOLL, enguany. Aquesta rondaia la publicarem a bocins, durant els succesius números de Veïnats.

S'AVENC DE SA MONEDA (I)

Sols de sentir-ne el nom ja va sentir un pessigolleig per les cames, de tantes ganes com li vingueren d'anar-lo a veure; així que En Bernadet parà les orelles com un ca llebrer i escoltà amb més atenció que una òliba la conversa entre son pare i el majoral de Bendinat.

- Idò sí, sa Serra de Na Burguesa n'està plena, de coves, clivells, covitxols i avencs. A qualcunes s'hi va amagar gent en temps de sa guerra, a altres s'hi estoja tabac de contraban, i això encara avui en dia; a altres, com és ara Es Clot des Cero, s'hi cria una herba que es diu llengua de cero, que no creix casi enlloc pus, molt bona pes mal de pedra -deia el majoral.

- ¿I a on deis que està S'Avenc de sa Moneda?

- A un pas que es diu S'Estret, un comellar a prop de sa partió entre Bendinat i Son Boronat.

- ¿I com deu esser que es diu això?

-¿I jo què sé? A lo millor hi trobaren doblers, o hi ha un tresor amagat, o s'hi aplegaven moneders de fals, o anau a saber què.

La conversa mudà de sementer a partir d'allà, i En Bernadet se'n tornà amb el ca per la clastra de l'antiga possessió de Bendinat, on el rei En Jaume s'havia aturat a pegar una bocinada, un tascó de pa i una cabeça d'alls, quan vingué a conquerir l'illa, exclamant després "Bé hem dinat".

L'AVENC

DE

(En Bernadet sabia prou bé que tot això sols era una llegenda i que el nom venia de Ibn-Dinat, o sia "el fill del barbamec", però feia com que creure's la primera versió, perquè li permetia imaginar-se el rei entrant dins el pati, les feradures del cavalla traient espurnes dels macs de l'empe-drat, mentre els almogàvers furetejaven per tota la possessió).

Totd'una que tornaren a ca seva, l'al.lot es precipità als prestatges on son pare tenia els llibres de Geografia i Història de les Balears, i es posà a cercar.

- Re-coranta carretades de llamps!

-¿I ara, què li passa an es nin? -demanà la mare al pare, que estava parant la taula per sopar.

-Deu esser gros, perquè ha fotut un crit com si hagués trobat l'Amor de les Tres Taronges i l'Ocells de Set Colors, tot alhora.

Efectivament, devia esser molt important el motiu de l'exclamació, perquè ni l'alegre trecatrec de la forqueta en batre els ous, ni el saborós perfum de les truites, que habitualment eren un reclam infal.lible, el feren comparéixer al menjadoret, al costat de la cuina.

-Però, ¿i que no has de sopar avui?

En Bernadecet aixecà el cap del tom II de la Història de Mallorca coordinada per Mascaró Passarius.

-Mecagondena, mon pare, que heu vist això? A S'Avenc de sa Moneda hi ha una inscripció en moro que ningú ha sabut desxifrar!

-Sí, record haver llegit cosa d'això.

MONEDA

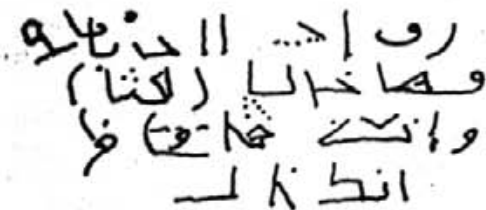
SA

-Mirau, mirau!

I son pare llegí:

INSCRIPCIONS ÀRABE del Avenc de sa Moneda (Bendinat, Calvià).

"A una legua distante de la casa (De Bendinat) sobre un monte y en el punto donde esta posesión confina con la de Son Boronat hay una gran concavidad conocida con el nombre de Avenc de sa Moneda: dentro de este hoyo, en la peña que forma su borde se ve una parte pulimentada y en ella grabados los caracteres siguientes:

روا...
فكان...
وانت...
انك...

La Academia de la Historia en su oficio de 30 de junio de 1856 me dijo: "Examinada la inscripción es fácil advertir que sus caracteres tienen la forma de los signos de la escritura árabe vulgar; pero hallándose incompleta por falta de muchas letras, no se puede fijar el sentido de la leyenda ni saber su objeto". En vista de esto volví a Bendinat, calqué de nuevo la inscripción, me la lleve a Madrid, y los orientistas Ocal, Creus y Arancot no pudiéndola encontrar sentido opinaron si estaría escrita en persa". (Bover, tomo 15 de sus Misceláneas, apud Pascual, Misc., tomo V, págs. 669 y 670).

-¿Vols dir que el vas a cercar, i tu hi romans? -la veueta riolera de sa mare els féu tornar a la realitat, i tots plegats se n'anaren a sopar.

- Mon pare, no ho entenc. Sabeu que aquesta inscripció no està traduïda i no heu fet res per a aclarir què diu!

-¿I què vols que faci, jo? Sols conec es nom d'Alà, en àrab.

-Però allò està en persa, i vós heu anat a Teheran moltes vegades. ¿No hi teniu cap amic?

-Homo, sí, potser es representant de la fàbrica ho podria traduir.

-IDO, IDO!!

-No res, demà me'n duré es llibre de l'oficina, trauré una fotocòpia d'aquest full i la hi enviaré, an el senyor Lafiz.

(Continuarà)

"la Laisa" ✱
a Calvià

JOAN SALVA

construccions

calvià

La cavalleria mora es posa en moviment, els peoners la segueixen, les hoques dels cristians estan badades com a forns, la del rei, més que cap: els moros estan carregant... en direcció contrària.

El rei esperoneja al cavall i arriba a la cuculla, i d'allà ho compren tot: a la platja de Sa Porrassa, (que aleshores arribava molt més endins) hi veu les galeres que s'havien despistat durant la nit i havien recalat a l'altra badia, sense saber què fer; al sentir remor de batalla emperò, el cavaller aragonès don Ladrón ha donat ordre de desembarcar i s'ha trobat amb l'exercit moro... que estava mirant cap a l'altre costat. I per molt que diguessin les males llengües, hi havia moments en què Abú Yahia no estava perquè li investessin la rereguardia, i aquell n'era un. Abans d'abandonar el camp fa una darrera tentativa: afua la seva cavalleria contra els almogàvers que s'acosten per la banda del mar; Don Ladrón encara no ha tengut temps de desembarcar els seus cavalls i els almohades se'ls tira a damunt, segurs d'esclafar-los. I aleshores es quan el Jaume I, des de dalt del Puig del Rei es felicita una vegada més per haver contractat tants d'almogàvers per al seu exercit: allà baix pot contemplar l'increïble espectacle d'aquells ferotges guerrers professionals desfent una càrrega de cavalleria com les penyes de la costa esbocinen les onades temible de la maror.

Sense que calgui una sola veu de comandament es formen tres línies; la primera posa genoll a terra i hi clava el pal de les llances, formant una barrera d'acer; la segona espera que els cavalls estiguin a vint passes, i aleshores desprenen tots alhora les atzagaies; els cavalls més davanters cauen i fan travellar als que els venen darrera; els genets que s'obrin camí després de la primera descàrrega reben els venables de la tercera línia; si qualcun n'ha sortit escàpol dels dos ruixats de ferro es troba amb les piques de la primera línia, que aguanta l'investida

dels pocs sobrevivents, als quals enrevolta i converteix en ericons en un tres i no res; llavors carregen tots cap al caos d'homes i cavalls ferits que potollen en una horrible confusió; arrabassen les javelines dels cossos caiguts i les fan convergir, com a corchs a una carronya, cap als cavallers que encara estan drets i cerquen un camí per escometre als diabòlics peoners, que s'han mesclat entre les bèsties caigudes i des d'allà segueixen caçant a llançades, un darrera altre, als sobrevivents, mentre amb les espases van rematan als caiguts, ja mig fora de combat per la sembatuda que han rebut al caure els cavalls. En veure la desfeta, Abú Yahia ja no en talla pús i ordena tocar retirada.

El rei En Jaume veu allunyar-se la bandera roja i blanca dels almohades, dalt del pal s'hi veu un cap tallat, tot vermell de sang. Si seria el del pobre Guillem de Mediona, el que se'n duqué un mac pels morros? Destria un remoli de gent entorn d'un personatge vestit de blanc que s'enfila dalt d'un cavall, l'esperonetja i parteix de quatres.

- Ve't-allà En Retakohie! - crida En Jaume - Deu dobles d'or a qui l'agafi!
El rei moro està massa enfora i encara hi ha molta tropa entre ell i les línies més avançades dels cristians de manera que Retakohie pot fugir sense cap destorb.

(En realitat el vertader nom del rei moro era Abú Yahia Mohammed ben Ali ben Imran al Timmeleli, de manera que es comprèn perfectament que el rei en Jaume s'estimà més emprar el seu àlias).

En Jaume baixa del Puig, reuneix les tropes i es prepara per a la persecució: un exercit mai és tan bo de vèncer com quan dona l'esquena a l'enemic; fins i tot, amb un poc de sort, podran arribar a les portes de la Ciutat abans que el bessó de l'exercit moro i podran conquerir-la amb la mateixa empenta. En

Jaume ha sentit contar moltes vegades com els creuats de Simó de Monfort entraren dins Béziers darrera dels mateixos defensors que havien fet una sortida innecessària, enardit per aquest record anima a la host:

- Endavant, perseguiu-los i anit dormirem a la Ciutat de Mallorca... - recorda un argument que mai ha deixat d'enardir a totes les tropes del mon i afegeix... amb una bona moreta al costat!

Els almogàvers criden, enardits, i es posen en marxa.

I en aquell moment, quan la batalla ja estava resolta, compareix el carallot de Nunyo Sanç a desbaratar la potranca una vegada més.

- Què deis, senyor rei? A on s'ha vist mai seguir la batalla sense passar llista abans? I que sabeu quantes tropes vos queden? Quants de morts i ferits hem tengut?

- Però si fugen a la desbandada, estan desmoralitzats, l'únic perill serà llenegar amb les seves cagarelles, endavant!

- Noooo, de cap manera, primer hem de fer el recompte...

(Aquest esperit tant de comptable, de Senyor Esteve, tan assenyat i caut, serà el que conduirà, anys més tard, al poble català a la via morta de la seva dimissió històrica, a la claudicació del compromís de Casp, a la seva regionalització de la qual sols al nostre segle sembla en camí d'estar-ne resorgint).

Dels moros ja no se'n veu més que la pols.

En Jaume talla claus, allò va contra tot el que el seu instint de guerrer li està cridant... encertadament.

I perd una oportunitat valuosíssima per acurçar en molts de mesos la campanya.

(Es per demés, de vegades cal deixar que sia el cor qui governi, i tancar les orelles als raonaments del seny... o de la popona. Ja ho diu la Bíblia, per mi a l'Eclesiastés: "als tebis els vomita Déu").

Per acabar de donar-li força als arguments de Nunyo Sanç (que avui seria membre d'un partit de centre) s'acosta el bisbe de Barcelona, Berenguer de Palou, tot cobert de sang i pols, la gonella esqueixada, i amb les eines de fer maig regalimant un suc vermell inconfusible (i és que el clero d'aquell temps ho tenia ben clar; si no li pots aficar la Paraula de Déu al cap de l'infidel, afica-li la teva espasa).

- Senyor Rei, aturau-vos, ha passat una cosa horrible.

- La grua se n'ha duit les galeres!

- No, Ramon i Guillem de Montcada son morts!

El rei dona un gran crit i es posa a plorar: ell estimava En Guiem com al germà que mai va tenir, era el seu millor amic i company.

I Jaume, subitament molt sol sota la corona, s'ha d'empassar, d'una glopada, l'amarg preu de la victòria.

Pere Money Servera

Al ir a pagar una cuenta a un taller, una simpática sra. me entregó la factura, que, al leer mi nombre me preguntó si era yo el que escribía en la revista "Veïnats". Al decirle que sí, me dijo que le gustaban mis escritos porque hablaban de cosas y costumbres antiguas que ella tenía interés en conocer.

No sé si es por complacer a esta amable sra., o porque a mí también me gustan y apasionan estos hechos, que he preparado este artículo para hablar de esta cuestión. Cuestión que si tenemos en cuenta que en aquellos tiempos todo se desarrollaba dentro de un marco de escasez de medios y oportunidades, me rece ser aplaudido y admirado; porque dentro de la comunidad ninguna familia vivía sin orden ni en completa miseria, salvo algún caso insólito, que por su sino estaba predestinado.

No es extraño, que la juventud de hoy, nacida en tiempos de abundancia y prosperidad, que ha crecido jugando con muñecas que hablan, que toman kibberón y hacen pipí, con coches eléctricos, bicicletas plegables, ciclomotores y coches para ir a trabajar, a pasear o al café, se queden sin saber que decir cuando les dicen que en 1912 sus abuelos, para recoger aceitunas ganaban 80 céntimos de jornal, y para ganar una peseta tuvieron que hacer huelga.

Creo que los nacidos a principios de este siglo, hemos vivido tres mundos diferentes. Tres épocas distintas que no se corresponden una con otra, aunque estén relacionadas entre sí. Hablaré del primero de ellos. ¡Era magnífico!! Delicioso! Las flores blancas, rojas, amarillas, abiertas a la orilla de los caminos después de adornarlos con sus colores, lo perfumaban continuamente con el fragante olor que desprendían. Los pájaros, esos hermosísimos seres, inocentes y frágiles como una rosa, ponían con sus vuelos una nota de amor en los campos, mientras con el pio pio, atravesaban la ladera. Las mujeres y los hombres, también con sus movimientos adornaban el campo y lo amenizaban con su canto, como los pájaros mientras segaban la dorada mies o recogían aceituna.

En aquellos tiempos casi toda la gente trabajaba en el campo, principalmente en los predios, donde el quehacer no terminaba nunca, al no estar los trabajos emprendidos sólo al cuidado de la ganadería y la agricultura, sino que se extendían a la limpieza de las garrigas por medio de carboneros, al desbroce de los pinos, para que la esbelta copa no decayera, ni tampoco la riqueza de la madera. Que no fuesen como ahora, grandes arbustos aprovechables sólo para chimeneas. También atendían los bancales, construían alguno nuevo para que las aguas al correr no lastimasen tanto la tierra. Merced a esto, todos tenían jornal, vivían esperanzados y eran felices. Había otros campesinos más afortunados. Los que tenían tierras propias, caballería, e iban a Sta. Ponça a sembrar "notes". Estos casi se autoabastecían. Tenían pan, harina que cambiaban en "es fideve" industrial de Andraitx que cada quince días venía a cambiar pedidos, entregando fideos y sopa, aceite sobrasada, manteca de sus matanzas, habas, que era lo que más se comía, y otras legumbres, huevos, leche, miel, azafrán y algunas verduras que criaban en el huertecito. En cuanto a la limpieza todo lo que les rodeaba, brillaba. Con los posos del aceite y sosa cáustica se conseguía el jabón. Con ceniza y agua dentro de una tinaja, el detergente para lavar los platos. Y con ceniza también, ponían blanquísimas aquellas sábanas y otras ropas drapeadas que M. A. Salvá, ensalza en uno de sus poemas.

Había para algunos hombres una alternativa para ganar unas pesetas extra: ¡ir de contrabando!. Consistía en personarse por la noche a la orilla del mar y cargarse un saco de tabaco traído por una barca y llevarlo a un determinado destino. Para las jóvenes, con feccionar bolsos de plata, llegó a ser una profesión. Esos bolsos estuvieron de moda un día y que ahora en muchos hogares guardan en un cajón. No era gente ambiciosa, aunque siempre trabajase y pensase en ahorrar. Necesitamos un "reconet", para cuando seamos viejos, decían. De palmito se confeccionaban las cuerdas, las espuestas, esteras, e incluso

las brochas con que se afeitaban de las crines de la cola de algún jumento. Las mujeres, las medias y los calcetines de la familia. Ir a misa, era una obligación que todos compartían los domingos y días festivos. La taberna era el único sitio de reunión y pasatiempo de los hombres. Para las mujeres que no se quedaban en casa, visitar la familia o amigos. Para las jóvenes, pasearse por la calle o alguna reunión entre amigas. Como espectáculos, alguna vez marionetas, canto de flamenco, glosadors o un sainete representado por aficionados del pueblo. Se celebraba el Carnaval. Pero la fiesta grande que todo el pueblo con entusiasmo conmemoraba, era la cívica religiosa del 16 de Julio, ¡La Virgen del Carmen!. La plaza donde se bailaba y se verificaba la fiesta es donde está construida la Delegación del Ayuntamiento. Todos los actos estaban amenizados por la banda de música de Galilea.

La atareada vida llena de sacrificios y privaciones que llevaba aquella gente, mejoró sustancialmente en todos los niveles al estallar la gran guerra de 1914. Subieron algunos productos de la tierra, principalmente la leña de olivo que lo hizo de un modo contundente. Al faltar gente para arrancar los árboles, subieron los jornales y

con ello el bienestar. Pasaron algunos años, en los cuales el progreso aumentó. Ya no se iba a Palma en diligencia. Se hacía en autocar. La electricidad retiró al candil y al quinqué. Parte del transporte se hacía en camiones y coches particulares y motos, dejaron verse en muchas partes. Se estableció la jornada de ocho horas, que era de sol a sol y se consiguieron algunas libertades al instaurarse la República. Eran tiempos magníficos en que se vivía bien. Pero unos años más tarde, el 18 de Julio de 1936, unos militares autoritarios al no querer respetar el poder constituido, con un golpe de estado, lo tiraron todo por la borda.

Termina de este modo el primer mundo de nuestra vida y comienza el segundo, con una dictadura que duró 40 años, privada de libertades y llenas de persecuciones, como estas que aún quedan en el mundo y que de tanto en cuanto nos enseña la televisión.

El tercer mundo que hemos conocido y que estamos viviendo ahora, es ¡la democracia!. El mejor de todos. Si sabemos cuidarla y no somos demasiado exigentes con ella, ¡perdurará!. De lo contrario no sabemos lo que nos espera.

Julián Vicens

Hem tengut sort aquest mes, idà amb el temps just per fer aquest article, i sense tenir cap convidat aparaulat. En Sebastià Pallicer Martorell (Anneret) ha tengut l'amabilitat de fer-lo per noltros.

Vull dir que se'ns ha posat a contar-nos les seves vivències sense posar cap inconvenient i d'una tirada. Deixam que les seves paraules, tal com ens ho va contar quedin així escrites:

'Vaig néixer l'any 20 a Ca'n Comallongues, de Calvià, Quarter segon, número 36.

A escola vaig tenir un mestre molt dolent, un tal Morales. En lloc de fer-nos escola, anava a discutir amb el Secretario o els Oficials que ni havia a l'Ajuntament que eren dos. És Vicari i el seu ajudant.

Als 13 anys me'n vaig anar a fer de forneret a Ciutat. Els al.lots que eren una mica espavilats partien de cap a aprendre l'ofici de cuiner o de forner. Jo vaig anar al forn d'un tal Bonet a la carretera de Sóller, seria l'any 1933 o 1934.

Quan va esclatar el moviment posaren una bomba a la Casa del Poble (hores d'ara esbucada) i com el forn es trobava a uns 300 metres de l'explosió, ho sentírem ben fort. Al cap d'uns 30 anys vaig conèixer fent feina a un binissalemer que em va confessar que ell era l'autor de l'atemptat i que el va dur a terme mitjançant un paner que portava cireres damunt, i que el va depositar a una finestra. El forner que era d'idees avançades ens va recomanar no anar per dins Ciutat per evitar les manifestacions i revoltes, idò ni va haver vaga general.

D'aquell forn vaig passar al forn de la Glòria, tenia 17 anys, per guanyar un poc més. Es troba al carrer Apuntadors i carrer de la Glòria. Té les dues bandes.

per Joan Rubi la Quetgles.

D'allà, als 18 anys i un mes, vaig passar al servici militar en plena guerra civil (1.938). Vàrem passar moltes penalitats. Estàvem a Andratx i d'allà anàrem al Garaig Ford (carretera d'Inca) on hi havia un depòsit de relevos dels batallons del front, per cubrir les baixes. Cada dia del Garaig Ford anàvem a Ca'n Pastilla a fer guerilles, no hi havia cap casa, i els horabaixes a dins el camp del Balears a fer instrucció.

Tornàrem a Andratx i d'allà a Menorca al desembarc del final de la guerra. Desembarcàrem a Ciutadella i a peu de cap a Mo fent nit a Ferreries

D'aquí demanaren voluntaris de cap a Eivissa i me n'hi vaig anar perquè allà hi tenia un germà. Fins aquí el menjar era més bé escàs i si ens juntàvem els dos germans, els nostres pares ens podrien ajudar en aquest sentit millor que si estàvem separats.

Ens n'hi anàrem en Bernat Rossa i jo.

A Eivissa abundava el menjar. Ens fartàrem de cassola de... morena!

D'allà, estant entregats els dos germans majors, i el petit no tenia 18 anys, em llicenciàrem per poder ajudar a ca nostra. Però dins els tres mesos següents el meu germà petit ja va fer els 18 anys i em tornàren cridar per anar a artilleria, abans havia estat a infanteria. 3 anys més (en total prop de 7 anys, de l'octubre de 1.938 fins Abril de 1.945) Vaig estar al Banc d'Eivissa que és una de les tres bateries del terme de Calvià (Illetes, Rafeubetx i Banc d'Eivissa).

Amb això ja havia conegut a la meva dona, festejàrem 7 anys. Ens casàrem quan jo tenia 28 anys i ella 27 (N'Antònia de Ca'n Xorc).

Quan vaig sortir de la milícia, no havent farina per fer pa, el meu ofici no em servia de res, em vaig dedicar a l'agricultura i a fer de carreter per Cas Garriguer, duguent llenya i metro a Ciutat.

Ara vos n'explicaré una de bona que quasi no es pot creure: A l'any o dos de ser casat, la meva dona va tenir "ses febres" que en va tenir per 60 dies, i sortint d'una li va pegar una embòlia a una cama i va haver d'estar un parell d'anys a poderme ajudar.

Després ens va sortir una plaça de posaders a una casa de Peguera que era una feina molt cercada que quasi le't donaven per recomanació o influència. Guanyàrem 800 ptes cada mes el

matrimoni. Erem a l'any 1.954. Sense cap dia lliure, idò els patrons eren els que posaven les condicions.

Passàrem després a ca nostra on vaig fer una mica de reforma que ens va costar 17.000 ptes, totes les que teníem. Mentre feia aquesta obra, un senyor anglès ens oferí feina al seu país, també per estar a una casa. Dubtàrem i em feia molta peresa. Ens va fer la proposició de pagar-nos el viatge d'anada i tornada, i quedar allà per un any, però si el clima no ens queia bé al poc temps podíem tornar.

Pensàrem que hi podíem anar, perquè a mi em feia il.lusió una "gutsi", i l'anar allà significava guanyar per poder-la comprar unes 14.000 ptes. aproximadament. A Calvià només hi havia 3 o 4 "gutsis",: En Jordi Porxet, En Toni Serra i en Damià Xarc.

Allà hi estàrem 10 anys, de la primera casa passàrem a una altra que era d'una escriptora.

Per partir, tot el que tenia ho vaig vendre, un porc, un sac d'ordi i al banc hi vaig deixar 4.000 ptes., tot en gros, i sempre me n'he empenedit d'haver-les tocades. Resum de tot el temps de lluita per estalviar qualche cosa.

Com que cada dos anys veníem, jo vaig veure el progrés que poc a poc anava agafant la vida (1.963).

Tenia un cunyat que tenia un taxi i em va dir que la feina no mancava però et guanyaves bé la vida. L'any 1.965 venguérem i vaig comprar un cotxe, i a pesar de tenir alguns problemes d'Ajuntament, a la fi vaig aconseguir la llicència.

Vaig fer 19 anys de taxista i en fa un que m'he retirat.

Ara visc una vida tranquil.la, tenc una mica d'hortet i els dissabtes vaig al club de la tercera edat per

passar una estona amb els amics.

L'adaptació a la vida anglesa no va ser fàcil, no ens va costar massa, ja que veníem d'aquí on tot eren manques i allà sense nedar en l'abundància ja que també sortien de la guerra mundial, hi havia per viure bé. Encara que al xerrar, els senyors, l'espanyol ens va perjudicar no poder entendre-nos amb els anglesos fins haver passat 2 anys i $\frac{1}{2}$ c 3. El clima d'allà era realment dolent, però així i dtot les aventatges eren més.

Els avanços que ara hi ha per Espanya jo ja els vaig conèixer allà. Els tractors ja tallaven les bardisses, ja segaven les màquines i les bales de palla ja quedaven fetes.

Primer estàrem a un poblet deoar el riu Thames. Després a un castell, una espècia de granja, propietat d'una escriptora que l'any que arribàrem la feren "Dame" (títol nobiliari equivalent al "Sir" pels homes) Als llibres firmava Rebeca West.

Quan hi vaig arribar governaven els conservadors, i poc després hi passaren els laboristes al govern i el president en presentar el seu programa va dir que per dur-lo a terme necessitarien que hi anassin 700.000 emigrats a treballar al país (consistia en reconstruir el país).

L'any 1.963 varen aparèixer els Beatles i de llavonces ençà la vida es va desbordar. També varen aparèixer Na Shirley Black, en Tom Jones.

Quan anomenaren "Sirs" als Beatles, els bigotuts senyorons militars i altres no ho pogueren acceptar i tornaven les seves respectives condecoracions com a protesta. Va ser un gran escàndol.

L'assumpte polític d'Espanya no el tocaven ja que havent-hi el perill de que el comunisme s'implantàs a Europa en Franco era l'assegurança de que aquí no s'implantaria, i així ho comportaren i no presionaren internacionalment per que deixàs el poder.

A aquella casa vaig servir a perso-

natges molt importants. El comandant del primer submarí atòmic que va arribar a Anglaterra va venir a visitar la senyora amb un regal.

Hem mantingut relació per carta amb 2 persones més que hi havia al servici d'aquella casa.

Allà la meva dona feia la cuina u jo feia de cambrer, li deien el "Bacle (que és com un cap de servici) però era per donar-se importància, perquè el servici era realment reduït i no calia un "Bacle". Anava vestit amb uns calçons a retxes i una camia blanca amb una jaqueta blanca.

A part d'anar mantinguts i guanyar un sou tots dos el dijous teníem lliure tot el dia, i els diumenges a partir d'haver dinat ens deixaven un cotxe per anar fina la ciutat, sense haver de pagar venzina.

Vivíem a la mateixa casa però totalment independents i en tenir lliure no ens molestaven per res.

El manar per l'esquerra no em va ser novetat ja que jo en vaig aprendre allà.

Ho vaig tenir bastant fàcil ja que mitjançant la secretària de la

senyora em va oferir un "Morris" per fer voltes pels patis de la granja. L'examen de conduir consistia en fer voltes per la ciutat i contestar a les preguntes de l'examinador, i una d'elles va ser el que faria si atropellava un ca, vaig pensar a Espanya, encara no hi havia molta sensibilitat en aquest aspecte, li pegaríem una cosda. Li vaig demanar que me repetís la pregunta, i en contestar-li li vaig dir "Donar part a la policia" i em va aprovar.

Quan vàrem tornar a la casa amb el carnet recent tret, la secretària, que era l'administradora de la senyora, idò el senyor en tenia una altra, em va dir que agafàs el cotxe i anàs fins a la ciutat i em vaig veure obligat a acceptar. Per anar-hi havíem de passar el pont damunt el riu, que era més estret que una carretera normal, i amb els nervis del que comença, jo anava, i la meva dona em diu ¿vas segur? i jo que no em faltava res més li vaig mal contestar. Llavors ja amb més tranquil·litat i no havent passat cap incident li vaig demanar perdó per la sortida que li havia donat.

En tornar d'Anglaterra ja no vaig comprar cap "gutzi".

AVV
la vila
entre tots la farem amunt

Ara que ja han passat les eleccions, els nostres amics polítics ens permetran fer una sèrie d'observacions humorístiques sobre els seus partits i els resultats obtinguts. No vos enfadeu i intentau fer una rialleta. Anem per feines:

Podríem relacionar els resultats amb pel·lícules i quedaria així:

- P.S.M.- "M.A.S.H." (y menos).
- P.R.B.- "10, la mujer perfecta".
- E.U.- "Asignatura pendiente".
- U.M.- "La gran evasión".
- C.D.S.- "La gran esperanza blanca".
- G.P.L.- "E.T."
- U.C.- "El hombre invisible".
- A.P.- "El retorno del Jedi".
- PSOE.- "Con ocho basta".

Amb tota la nostra estimació, volem accmiadar-nos dels regidors que ens deixen, i com que aquestes coses sempre són tristes, ho farem amb humor (i, per favor, no vos enfadeu).

Volem agrair al Consistori que surt la col.laboració que han tengut amb aquesta Revista i l'atenció que han dispensada als seus representants.

- Rafel Xamena: "Evasión".
- Catalina Carbonell: "Los gozos y las sombras".
- Joan Costa: "Que no es guapo això?"
- Juan Franco: "Flipper".
- Luis Fuentes: "Qué verde era mi valle".
- Gerald Coppex: "El graduado".
- Xisco Salvà: "La vuelta al mundo en ochenta días".
- Pep Rubio: "Biba la banda".
- Carles Alabern: "La prometida".
- Antoni Boix: "Desmadre en la universidad".
- Jordi Blàzquez: "Fiebre del sábado noche".
- Pedro Calvo: "Rebelión en las aulas".
- Miquel Oliver: "Los petroleros".
- Xisco Mulet: "Marathon Man".
- Margarita Nájera: "Robin Hood".
- José Ruiz: "Historias de un Ruizeñor".
- Francesc Obrador: "¿Qué he hecho yo para merecer esto?".

ENTREVISTA A EN JOAN COSTA

La gestió del que ha estat regidor del turisme durant aquests darrers quatre anys, Joan Costa Guijarro ha estat posada en dubte a través de les pàgines d'aquesta Revista, especialment en els darrers números. Per tant VEÏNATS; a petició del propi Joan Costa està d'acord en donar-li la paraula perquè ell ens expliqui a tots la seva gestió durant aquests esmentats 4 anys. Donam la paraula, per tant, a En Joan Costa:

El motiu d'aquest encontre és en realitat, una despedida oficial, ja que després de 4 anys, per certes circumstàncies he de deixar l'Ajuntament, lo qual em sap greu, ja que me trobava molt integrat en aquest terme i la tasca que duia m'hagués donat moltes satisfaccions en un futur. Però desgraciadament o per sort me n'he d'anar.

Com que damunt la Revista Veïnats s'han fet uns comentaris que consider irrespectuosos voldria aclarir uns conceptes, per, a través del diàleg constructiu anem a un enteniment, a fi d'evitar malsentesos. Crec que si noltros estimam el Terme hem d'anar una mica acompassats, intentant unificar positures constructives i no donar suport a positures destructives que puguin donar confusió.

Fet aquest preàmbul voldria tocar varis temes:

Un dels temes tractats irrespectuosament ha estat el relatiu a les cançons que canta en Bonet de San Pedro referides a la Costa de Calvià, de les que s'han dit que eren fins i tot "chabacanas". Vull dir en aquest aspecte que a Mallorca hi ha persones que quan se pronuncia el seu nom s'hauria de fer amb molt de respecte, i un d'aquests homes és en Bonet de San Pedro. A part crec que quan s'ha criticat aquestes cançons crec que ni tan sols s'han entemut del que diuen les dues obres musicals, perquè jo, coneguent l'esperit crític de la gent vaig fer fer dos

tipus de cançons: Una sèria, romàntica, que entra dins el "corte" den Bonet de S.P., i una cançó alegre, per donar una varietat. La sèria va tenir una lletra ccomposada per un poeta de reconegut prestigi, En Miquel Bota Totxo, que va fer una poesia extraordinària i en Bonet li va donar música. L'altra cançó és una cançó comercial on es reflexen tots els noms de les zones per primera vegada. Jo no havia sentit mai el nom de Calvià reflexat dins una cançó i aquesta ens permet sertir-ho, associat a totes les zones del Terme. Té un contingut promocional turístic i molt important, ja que en comparació amb el que ens costà, va ser molt poc, practicamente res, perquè es va fer amb altres empreses del Terme, i com va ser un número considerable d'exemplars, va sortir a preu de fàbrica. La finalitat va ser poder llançar aquesta cançó a nivell nacional. Ens varem introduir a Catalunya, durant 3 vespres va ser la cançó més premiada a Ràdio Blanes (ens referim a Què no és guapo això?), perquè a Barcelona sembla que tot lo mallorquí té molta acceptació. Se va deixar sentir a LA "Carta de Ajuste" de TV3. N'Encarna, quan era Encarna de Noche li va dedicar mitja hora de programa. Aquí la cançó "Costa de Calvià" va estar a la llista dels 40 principals. A Granada amb motiu de la promoció de la Costa Tropical noltros varem contribuir donant uns petits premis, on hi havia uns cassettes amb la nostra cançó. Ha estat comentari en els diaris de premsa local i nacional que ha contribuït a fer promoció del Terme. Com a prova del respecte que mereix en Bonet de S.P. puc mostrar un imprès gràfic de promoció de Cala D'Or, on hi inclouen la cançó den Bonet amb text en espanyol, en anglès i en alemany, incluit la partitura de la cançó, entre altres coses. Això ens va donar idea de fer un altre cassette on varem incloure altres composicions d'autors mallorquins, que per primera vegada varem fer que els agrupessim a nivell de cassette, que és una finestra oberta a la promoció turística i cultural de Mallorca.

Un segon tema a tractar és el viatge

d'En Betino Craxi i En Felipe González, ja que el "Conde Drácula" escriu a la revista que "En Joan Costa, badant badant li van llevant l'exclusiva de l'encontre dels dos estadistes, tothom treu tallada, mentres el nostre regidor de Turisma cercava Na Maria per sa cuina, o sigui, per Madrid", Jo consider que això no és correcte, perquè jo abans de l'encontre, i això es justificable amb les actes dels Plenaris, jo vaig dir amb el motiu de que jo no tenia pressupost i ademés a un nivell d'estadistes tan elevats jo puc fer suggerències però les decisions corresponen a la primera autoritat vaig dir: "amb motiu de la reunió B. Craxi - F. González que pot ser d'una gran transcendència pel nostre terme a nivell publicitari pregaria que s'emprassin tots els medis necessaris perquè el nostre Terme sigui el principal protagonista, a fi de que diguin les coses pel seu nom, perquè tots sabem que el problema del terme de Calvià ha estat un problema de identitat". D'aquesta idea neix el tema del nom de Costa de Calvià: per reforçar aquesta idea de identitat, ja que Palma ens ha menjat, bé perquè estiguem a la mateixa badia, o perquè no ens hem donat importància, o perquè les diverses zones s'han anat menjant l'identitat del Terme. En el plenari del 13 de gener, anterior a la visita presidencial l'acte diu "el citado señor Costa ruega al señor alcalde se hagan los preparativos pertinentes a fin de que la acogida y publicidad que se efectúe con motivo del viaje a nuestro término del Presidente del Gobierno Italiano Sr, Craxi, juntamente con nuestro Presidente del Gobierno se lleve a cabo con la máxima eficacia y rigor". A part jo vaig suggerir la possibilitat de posar banderes italianes i espanyoles en el pont que hi ha abans d'arribar a l'Hotel Punta Negra, amb una pancarta de Benvinguda a la Costa de Calvià, ja que jo estic dins la promoció turística i me n'he de preocupar d'això, i considerava que a través del Gabinet de Premsa considerava que seria interessant mentalitzar els periodistes. Estic segur que ho va fer, però sempre va quedar

reflexat Punta Negra - Palma de Mallorca. Això és un mal que patim molt i d'aquí el meu empenyo de promocionar el nom a nivell de paquet, com a única manera de reforçar la nostra identitat. Voldria que quedas clar, idò, que en Joan Costa en aquest moment no badava i que no anava a cercar Na Maria per Sa Cuina a Madrid, sinó que, al contrari a Madrid se va fer una promoció molt seriosa del nostre terme, que és molt important fer-ho a Madrid perquè es promociona el turisme nacional i l'internacional. La importància d'aquestes fires queda reflexada en el número de visitants que tenim. Com a resultat més a prop tothom sap que enguany serà molt bon any perquè ha millorat molt la oferta turística.

El tercer tema és el de la identitat del Terme. Com tot sabeu jo he estat el regidor de Turisme i la meva tasca ha estat la promoció turística. Com a promoció turística he de dir que fa 31 anys que estic en aquest Terme, amb un "roce" diari amb el Turisme i amb aquest contacte vaig tenir la sort de conèixer una personalitat internacional del món del Turisme. És N'Heriberto Geissen, que desgraciadament el mes de juliol ens va deixar per sempre. Això ve en relació amb la història del nom de Costa de Calvià. Jo no som l'inventor, sinó que la meva funció va ser recollir el missatge d'aquest senyor. Ell després de tenir-lo de client a Illetes durant 30 anys, un dia després de jo xerrar-li del tema de Calvià me va dir que el problema més gros per a la promoció del Terme era donar-li un nom que identificàs tot el terme.

Continuarà.

* REPORTAJES

* INDUSTRIALES

* UNIDAD MOVIL

* VIDEO - CINE

C/. Amaller's, 3
67 05 69

07196 CAPDELLA
(Mallorca)

FOTO ESTUDIO

Cl. Sor Rosenda - Calvià

BODAS

BAUTIZOS

CONFESIONES

RENOVACION

Cl. Mayor, 27 Tel: 670464

Papeleria
& Kiosco

C/ Mayor

CALVIA

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayor, 80

CALVIA

Regia

Veïnats
del terme de Calvià

Drugueria y Ferrateria

CALVIA

MAJOR, 49

TELF. 67 01 01

SA CALOBRA, UNA BETLEM MARINERA

A sa Calobra hi naixé un minyonet!
Felicitats, per l'avinentsa del succeït,
asa mare L'Anna Morell, maca, jove i
felanitxera. Enhorabona per l'infantó
que ha portat al món i pel lloc esco-
llit per a la parturició.

Es un vertader present l'haver nascut
a la vora del pèleg, a prop on les
aigües dolces del Parell nodreixen
les salades de la mar.

Els cops que hi só anat a passejar,
trepitjant macs i macolins d'un jaç

sempre mullat, a tothora ho he fet amb
el pensament posat a sentir el crit
d'una bèstia, amagada entre les penyes.
Sentir-lo, retrunyit per les estretes
parets que tanquen l'amplària d'un
torrent esvarat i joguiner, amb jocs
de riu calabrós.

Mai ni havia pensat que un dia el pogués
atendre, a aquella bella llar de la
Natura, el crit d'alegria d'una mare
i les primeres plorades d'un minyó. Però
ja ho veieu amics! Sa Calobra, la benvol-
guda dels pintors, la "nena maca" dels
poetes, el lloc de trocada de les ai-
gües blaves i de les cristallades de
la pluja, la platja feta de mescla de
sorres i rocs! Sa Calobra, la vella
mallorquina, la bella de Tramuntana!

Aquella serpentamiga, regna de corbes
i de pins! Sa Calobra, lectors meus,
ha volgut éser el primer bresol d'un
infant, eixit de l'embocall de sa mare!

Diu el setmanari "SOLLER", que m'ha
assebentat de la notícia, (bonica noti-
cia, visca Déu!) que en feia vuitanta,
d'anys, que no hi naixia una criatura
a la vora la sirena de Sa Calobra. Temps
perdut i malguanyat, i doncs! No tothom
no pot tenir la sort de posseir, punyit
a llurs papers d'identitat, parlant
de l'indret de naixement, el nom d'un
espai tan formós, triat d'entre els
més bonics d'aquella illa.

Anna, mare: Quan aquest petarrel sia
més gran, cal explicae-li bé de la beu-
rança que tingué, donant-te per això
les gràcies més fermes, pel paratge

de la seva trocada amb aquest món,
no tant dolent com en volen dir.

Cal que sàpiga, el nin, que foren testi-
ronis de sa Nativitat els viaranyes
que acaronen Cala Tuent i les muntanyes
que empresonen les aigües de Cuber
i es Gorg Blau. Que tingui, també, coneix-
ement de que quins els verer els pri-
mers, després els ulls contents de l'Anna
sa mare, foren les aigües salades d'una
cala, batiada amb d'altres que que porten
la dolçor de les muntanyes d'Escorca,
del Tomir, Massanella, Puig Major i set
rés. Cal assebentar-lo, Anna, que Déu
es delectà, desde les serenons tancades
l'un Monestir no massa llunyà, quan
sabé dels braços marinecs que l'agafa-
ren els primers.

Ja és tenir-ne, de sort, la del mallor-
quinet arribat a Sa Calobra! Pot ser
ringü no se n'ha donat bon compte, per
la poca difusió que ha tingut la nova.

Cal, de veritat, a aquest món tan embullat
callar més sovint i escoltar un xic
rés. N'ovriem, de coses galdoses! Com
aquesta, que jo he oït, llegint-la al
setmanari "SOLLER", rebent la notícia
l'un naixement, el dia cinc de Març.

Sabent d'una naixença gens rutinària
i sí de força complaença.

Sa Calobra té un germane! Un minyonet
rascut a la seva vora, vestit amb uns
bolquims fets d'agulles toves de pí
i d'engrunes d'algue.

Compliments, i doncs! A l'Anna, sa mare. I
també, sens fet oblit a son pare, a
una Cala que encara ara fa bavarelles,
l'aigües dolces i salades i, adhuc, de
joia! Segur que si Sa Calobra parlàs
sentiriem, des del dia cinc de Març, com
l'aura de matinada fa recull dels remors
l'unes paraules, sortides d'on hi neix
i hi mor aquella platja: "Gràcies, gràcies
gràcies..." Les mateixes que don jo,
tes de Manacor, sospitant del pessigo-
lleig del somriure d'aquella cala.

Gràcies, i doncs, al minyó, a lurs pares
i també, a Sa Calobra.

Manacor, 10 de Març, de 1.987

Ramón Costa i Dot

Mr. WITT EN EL CANTONR. J. Sender.

Su lectura como excusa para adentrarnos en el conocimiento de un periodo fascinante de la España Decimonónica (de la caída de Isabel II a la Restauración Borbónica)=

Como el encabezamiento indica pretendo a través de las líneas siguientes dos cosas:

La primera, el efectuar un pequeño comentario de la novela en cuestión, situando al autor dentro del contexto literario y la novela dentro de su obra.
y la segunda y objetivo principal, aprovechando el entramado de la novela centrada en la Revuelta Cantonal de la Cartagena de 1873, efectuar un recorrido a lo largo de la evolución política de España desde la caída de Isabel II a la Restauración, pasando lógicamente por la Monarquía Saboyana y la I República.

A R. J. Sender, nacido en 1902 en Chalamera (Huesca), se le puede encuadrar dentro del grupo de novelistas sociales de la II República junto a José Díaz Fernández, César ^{Ma} Arconada, Andrés Carranque de Ríos y Joaquín Arderius.

Estos escritores pretendieron más o menos explícitamente, ligar su obra a la problemática social inmediata y lógicamente la gran mayoría apostó por la República, esta Vanguardia española de los años 30 se caracterizó por su humanismo, su voluntad democrática su amplia idea de cultura, y su limpieza personal e intelectual. Con la muerte y el exilio, fuera y dentro de España, han ido todos ellos pagando el precio de un progresismo que se refleja en una mayoría de sus obras.

Una vez enmarcado el autor hablemos de la obra en particular: Mr. Witt en el Cantón. Se publicó en 1936, es una lograda novela histórica entramada en las luchas del federalismo en Cartagena durante 1873. Dominan en esta obra los análisis psicológicos y la prosa tiene un equilibrio que revela ya la maestría adquirida por Sender tras obras como Imán (1930) y "7 domingos

ojos" (1951). Es su última obra antes del exilio tras la Guerra Civil.

Pero, a mi entender, lo verdaderamente interesante de esta novela es el hacernos reflexionar quizá, sobre uno de los, sin duda, periodos más interesantes, ricos y desconocidos por lo general de la reciente historia de España. El de la utópica I República, por esto y aprovechando que la novela presenta un hecho crucial en la evolución de la República, la Revuelta Cantonal, me he permitido sistematizar y resumir en las siguientes líneas los hechos más significativos que sucedieron en este país en los 8 agitados años que van desde 1868 a 1875, con la intención única de dar al lector una idea de cómo se llegó a la I República, la evolución de ésta y cómo se desintegró llegando a la Restauración Borbónica de 1875.

En 1868, tras la Revolución Romántica encabezada por el General Prim, apoyada por las fuerzas progresistas y una vez derrotadas las tropas leales a Isabel II, ésta se exilia a Francia el 30-9-68. El 5 de Noviembre del mismo año se firma un gobierno presidido por el General Serrano y con Prim como ministro de la Guerra, fuertemente apoyado por una base liberal y progresista.

Tras unos brotes incontrolados de violencia anticlerical, Prim establece una férrea disciplina pero manteniendo la promesas democráticas. Pero el gobierno se encontró con un grave problema: ¿la Corona?. Por parte del poder, Serrano y Prim aunque demócratas, ahogaban por una monarquía (siempre que no fuese borbónica) pero, desde sectores liberales y radicales, clamaban por la República Federal.

Se convocaron elecciones generales que se celebraron en Febrero, con un 70 % de participación. De los 381 escaños 236 fueron de monárquicos gubernamentales, 85 de republicanos, 20 carlistas. Como vemos se configuran tres fuerzas.

Estas nuevas Cortes tendrán 2 objetivos:

Elaborar una Constitución y elegir un rey para España (parte de estos problemas acuciantes, el panorama se ensombrecía más por la insurrección

cubana y el recrudecimiento de la guerra carlista en el Norte)

Sin duda las Cortes de 1869 representaron la cumbre de la oratoria decimonónica, y de ellas surgió la Constitución que tenía como características más importantes la instauración de una monarquía democrática, poder legislativo en las Cortes y su iniciativa correspondía al Rey junto al Senado y Congreso.

Al poner en marcha la Constitución, se creó la Regencia Unipersonal que recayó en Serrano, que nombró a Prim presidente del Gobierno. Una vez en el poder, Prim creó el partido radical, de tendencia progresista, con la intención de aglutinar a los progresistas monárquicos y de centro, ya que los de izquierda, se habían lanzado hacia el republicanismo.

Prim hizo que el partido radical gobernara hasta el advenimiento de la I República.

Los republicanos de izquierda se dividían en "Intransigente", que proponían una revolución violenta, teniendo en sus filas a gente como Paul y Angulo, el Marqués de Albayda y el gral. Contreras, "Federales", más moderados y responsables, encabezados por Pi, Castelar y Figueras.

Un hecho internacional que conviene destacar es la derrota en Sedán de la Francia de Napoleón III, a cargo de la Alemania reunificada dirigida por Bismarck. En Europa aparece un nuevo árbitro.

En España, tras aprobar la Constitución, había que elegir un nuevo rey. De los tres candidatos propuestos, los dos primeros eran apoyados por las potencias. Uno por Francia e Inglaterra y el otro por el Kaiser y Bismarck. Tras meses de intrigas, se descartaron estos dos candidatos y el 16 de noviembre de 1870, Amadeo de Saboya, hijo del rey de Italia, aceptó la Corona española.

El 16 de Noviembre la Cortes lo ratifican por mayoría.

España tiene nuevo rey y nueva dinastía. Pero ésta nace herida de muerte, su valedor, el gral. Prim, muere abatido a tiros el 27 de Diciembre de 1870. Los enemigos de la nueva monarquía sabían donde asestar el golpe. Un rey democráti-

co y romántico, sólo podía apoyarse en un caudillo romántico. Al caer abatido Prim, ¿quién apoyaría al Rey?

Sin negar la valía y evidentes cualidades humanas de Amadeo I, desde el primer momento fue atacado por todos: Considerado extranjero e intruso, la alta nobleza, en torno a Canovas, le atacó frontalmente. Los republicanos cada vez eran más. Y por último, la guerra carlista se recrudece.

Tras la muerte de Prim, los radicales intentan aglutinarse en torno a Ruiz Zorrilla que trata en vano de apoyar al Rey.

Cae Zorrilla y sube Sagasta, la guerra carlista cobra virulencia y ante tal maremagnum, el rey democrático, se niega a ceder a las presiones de los militares para declarar el Estado de Excepción.

Las elecciones de 1872, evidencian una fuerte subida de los republicanos y el hecho de que por primera vez los alfonsinos contaran con 9 actas de diputados, el cerco a Amadeo se cierra.

El país hace agua por todas partes, los militares del cuerpo de artillería se revelan y el Gobierno pide al Rey que actúe y proporcione un golpe de fuerza, todo ello es demasiado para el "buen Rey Amadeo" hastiado el 11 de febrero de 1873, firma su abdicación y abandona España.

Por primera vez iba a ocurrir algo inaudito e inesperado en este país, un Parlamento de clara mayoría monárquica está preparado para proclamar una república.

Tras la abdicación del Rey los republicanos federales capitaneados por Pi i Margall y Castelar hacen que se convoque el Congreso y Senado, impulsándoles a que se erigieran en Asamblea Nacional, que aceptó la dimisión de Amadeo I y asumen la Soberanía y la Autoridad. La asamblea Nacional declara como forma de gobierno la República, y las mismas Cortes eligen por nombramiento directo un poder ejecutivo.

Desde un primer momento esta incipiente república nació de la anarquía, ya que en ningún momento se definió.

El primer Presidente de la República será Don Evaristo Figueras con un Gobierno entre otros formado por tres futuros presidentes de la República: Pi i Margall, Salmerón y Castelar.

Hemos de matizar que en estos momentos nos encontramos con una república que aunque sus dirigentes son fervientes republicanos, ni el pueblo, ni el ejército ni lógicamente la Iglesia se sentirían y mucho menos apoyarían el intento republicano, de ahí que la naciente república naciera sin un apoyo popular (la gran masas del pueblo tampoco se concienció de lo que era y pretendía) y más bien nació como fruto de un vacío de poder aprovechado por los republicanos ante la indecisión de la mayoría no republicana en el momento de la

partida del Rey. D. Estanislao Figueras intentará capear el temporal que se le viene encima y lo primero que decide hacer es el convocar elecciones, de ellas lo primero que se extrae es una fuerte abstención, 66%, y la cámara resultante se configura de la siguiente manera, 343 republicanos federales, 1 unitario, 20 radicales, 7 progresistas de Sagasta y 3 alfonsinos.

Tras las elecciones Figueras dimite y asume la presidencia Pi i Margall, republicano federal, lo primero que intentó al subir al poder fue el dotar a la república de una Constitución federal, intento hecho añicos por la Revolución Federal y Cantonal que estallaría en Junio de 1873 en multitud de Provincias. La nueva Constitución que se intentó crear ultimado el proyecto por D. Emilio Castelar, es de influencia americana, federalista y de praxis centralista. Esto terminaría por desengañar a los federales y radicales y avivaría la revolución cantonal.

La nueva Constitución no pudo ser discutida en las Cortes, las provincias se extinguieron en reinos de Taifas autónomos (cantones) mientras que la Guerra Carlista se recrudece, y poco a poco los alfonsinos van adquiriendo apoyo tanto exteriormente como en el seno del ejército en torno a la figura de Cánovas y el joven príncipe Alfonso (futuro Alfonso XII). La primera República empieza a estar herida de muerte.

A. Aguarles

PENSAMENTS

Feia una estona ja era fosc però encara podia ullar la cigarreta i l'encenedor que semblaven perdre-se per dins les seves mans/ Una gallina ratallava l'aire tebi amb les ales esteses i el bec apuntant cap a l'horitzó llunyà/ No mirava cap enlloc, ni tan sols cap els segons que es succeïen un rera l'altre/ Es sentia sobre l'esquena el polo blanc i sobre ell la xaqueta de franela beix. Era la única realitat que es permetia. Darrera cada roca es guardaven records que com a serps podien mossegar-li el cor. Una xuclada rera l'altre consumia amb ritme sincopat el cilindre que aguantava la seva boca de llavis esquerps. Quan quasi s'anava a cremar el collí entre l'índex i el cor i el llençà cap a l'aigua fosca com un tei d'olt. Somrigué, i per si mateix es digué: Que punyetes! a mi no me fot ningú.

Antoni Fuster

Ultramarinos MIR y Peccados Puerto de Pollensa

Tel. 67 02 00

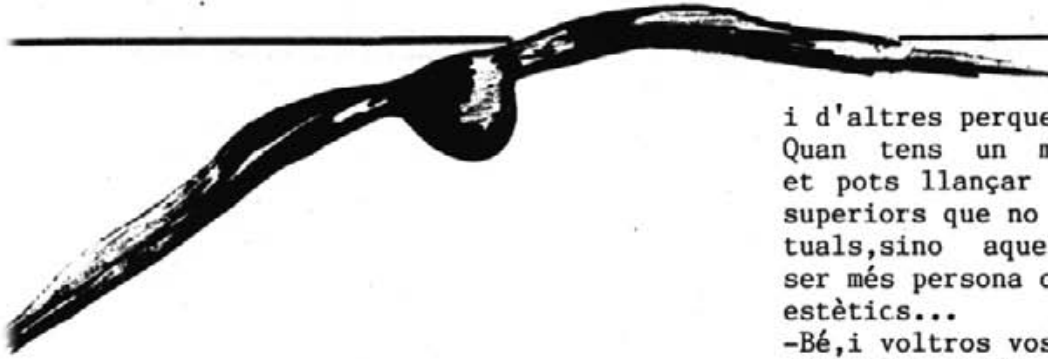
C/ Ca No Cues, 4.

CALVIÀ

FAVA PARADA

per C. Michellini, C. López i M. Cabrer

A ràdio Calvià a les 19h dels dilluns, cada quinze dies se fa el programa "Seada de faves" que el realitza Joan Rubio i que ve a ser més o menys una perllongació de les "Xerrades de cafè" que fa a aquesta revista i lesprés l'altre dilluns i també cada quinze dies s'emet el nostre programa que seguit dins la línia de les faves l'anomenam "Fava parada". El nostre no du la tradició escrita sino que és un programa nascut per Ràdio Calvià i que de qualque manera volem transmetre

i immortalitzar-ho amb la tinta d'aquesta màquina, i és per això que vos volem fer arribar alguns dels nostres programes.

S

Són uns programes variats. Un dia es tracta d'una entrevista per conèixer aqualque personatge que fa feina entre nosaltres i nos conta com és, de que fa feina i per què creu que val la pena fer-ho. Altres pics és una xerrada davora una coca de "quarto" i un tasset de bon vi dols acompanyades d'uns amics. Començam avui amb una xerradeta entre "dones".

Xerraven sobre un llibre que havíem llegit i que ja vos direm als qui no l'endevineu de quin es tracta.

-Vos agradaria ésser una gavina?

-Sí, m'agradaria molt, i sobretot per una sèrie de coses, una perquè la gavina és el símbol més tòpic de la llibertat, l'altre pel sentit de l'estètica de la gavina i l'altre per l'harmonia i la dolçor dels seus moviments, encara que jo no me identificaria mai amb ella, abans triaria un altre animal.

-A jo sí que m'agradaria ser-ho perquè pens que això de volar és una cosa que m'atreu moltíssim. A més la gavina és un aucell que té les ales llargues.

-El llibre és una constant recerca de la perfecció, i jo em deman si hi deu haver molta gent que cerqui la perfecció a la seva vida?.

-En aquest llibre hi ha dues idees, la idea de sobreviure i la idea de viure. La primera va marcada per les necessitats materials, i una persona no se pot permetre viure si no té aquestes cobertes.

-Però, no pot ser que sigui així perquè ells no fan res per canviar?

-Crec que és una idea que s'ha de remarcar, unes vegades perquè no farien res

i d'altres perquè no tenen l'oportunitat. Quan tens un millor nivell de vida et pots llançar a la recerca de valors superiors que no tenen perquè ser espirituals, sino aquells que et permetin ser més persona com podrien ésser valors estètics...

-Bé, i voltros vos considerau lliures?

-Quin "xiste"! A jo m'agradaria ser-ho i ho intent, però me consider una persona lligada a moltes normes socials, constantment et topes que com si volgues volar com una gavina i qualcú t'estira des de terra. Lliure sí, en coses molt concretes però no, un sentiment total de llibertat, i és més no crec que el tenguí mai.

-Creis que en aquest món de cada pic més mecanitzat, més industrialitzat, més avançat, som més lliures o pel contrari esteim més fermats?

-Tot depen de la persona. No crec que l'existència de molts recursos sigui causa generalitzable de que alieni a la persona.

-A qualsevol moment històric hi ha hagut opcions personals, a vegades més afavorides, a vegades manco, i en el llibre queda molt clar que aquesta és una lluita en solitari. La vida és solitària a la llarga, és dolorosa i pot ser molt dura, però és que la llibertat fa por, en primera perquè de petits no hem estat educats per la llibertat i és un procés difícil que després assaboreixes més.

-En el llibre hi ha aquesta dicotomia entre sortir de les normes i saber que estàs tot sol i de fet en el llibre hi ha un bocí que ho diu ben clar:

"Som gavina, som limitat per naturalesa (ve a dir que aterris, que no ets una "birgueria") i també parla de com és

rebutjat pels altres i com se troba tot sol. Hi ha una altra frase en que ell diu:

"El seu únic pensar no era la seva soletat, sino que les altres gavines se negassin a creure en la glòria que les esperava al volar".

-SI, pens que quan aconseguixes una cosa et fa mal no poder-ho compartir. És el risc de trobar amb qui connectar. Quan trobes qualcú que està a la teva mateixa "onda" és un benestar molt "guapo". Al cap i a la fi tot són conquestes personals i el pensar que no ho pots compartir te lleva un poc la mel i te fa sentir més sol.

-Aquesta idea que ell diu de que: "som gavina" i punt. Aquesta necessitat de dir: -Bé deixet de històries, no vagis més lluny, no pensis tant i fes el que fa la gent normal i corrent. Aquesta idea de voler sortir i a la vegada de no pensar tant, de voler passar de totes aquestes històries, no fer tanta filosofia i esser com qualsevol "pieandante" i mantenir-te en les coses més supervulgars. Crec que és com un conflicte intern.

-I qui creis que cerca més la llibertat els homes o les dones?

-Bé, tot està molt determinat pel rol social que hem hagut de jugar. L'home pel seu rol s'ha abocat més cap el món exterior, i la dona ha cultivat més el camp dels sentiments, un món més ric diria jo.

La nostra escala de valors, entre homes i dones és diferent, però això és una cosa de tipus cultural.

-Els rols socials estan canviant, no estan tan definits.

-Per acabar, quina conclusió en treis d'aquesta xerrada?

-Crec que es pot parlar més d'aquest llibre, se li pot treure molt més suc i a partir d'ell podem treure més altres temes que podriem compartir amb més gent.

-Per tant ja ho sabeu si hi ha qualcú que s'anima a fer "xerradetes" amb nosaltres no té més que escriure a "Veïnat" o a Ràdio Calvià al programa "Fava Parada".

-I ja per despedir-nos de vosaltres vos direm que el llibre és "Joan Salvador Gavina" de Richard Bach, i les dones erem na Dolors, na Malen, na Magui i na Carme i na Cecília que duia el control tècnic.

Cartes a la revista,

Magalluf a 27 d'abril de 1987.

Benvolguts amics:

Vos prec, si no és molt de compromís doneu publicitat a aquesta carta, i el seu objectiu no és altre que animar-vos a que continueu amb la labor de treure aquesta meravellosa REVISTA mes a mes com aquests quatre anys passat

I vos anim no tan sols per quedar bé (per això no cal molestar-se en escriure), sino perquè pens que hi pot haver causes alienes a la vostra voluntat que poden fer pensar en un petit desencant, o al manco, jo des de el meu punt de vista així ho interpreto.

M'explicaré: En el darrer nº, a part d'esser una mica més reduït que els anteriors (em referesc al nombre de pàgines), un dels coordinadors, o sigui una de les eimes, s'acomiadava per atendre altres tasques que, segur, li xuclaran el temps que dedicava a la confecció de la REVISTA. Fins aquí ja tenc dues de les causes que més adalt he citat.

Segueisc, com a part de llegir, més, gaudir, de la vostra Revista, també tenc l'orgull de connectar diàriament amb Radio Calvià, que m'encanta, i com curios i observador que som, una gran part dels col·laboradors de la Ràdio, en la programació de l'horabaixa, són els assiduus col·laboradors, o sigui eimes, de la REVISTA. Jo crec que deu esser tentatiu, això de la ràdio, sobretot per aquell que com vosaltres ja teniu una experiència amb l'informació a través del mig centenar de nº que ja heu tret al carrer. Però no hem de fotre les manades pel rostoi. Es a dir, si es pot dur tot, endavant, però els, pocs o molts, lectors Veïnats-dependents, exigim (perdó pel mot autoritari) la REVISTA tal com és, ni més ni manco.

Una forta abraçada.

Jaime Requena

Mire Ud. caballero Cuenca, si bien su carta se contesta por ella sola, al ser un muestrario de sandeces y contradicciones hasta el punto de confundir o de meter en el mismo saco la crítica a la gestión política con la crítica a las personas como tales - recuerde que me dice: "si le caen gordos esos señores"- . Y también cuando dice "nunca una solución", parece como si me reprochara el que no ofrezca una solución para el problema de la obesidad o gordura de los máximos responsables del Ayto. Pareciendo como si su mayor deseo fuera el que me ocupara de las trivialidades personales al estilo de las buenas panzas o redondez corporal que han adquirido los políticos que critico gracias a los muchos steak a la pimienta que se han tomado gracias al presupuesto, y, naturalmente de soluciones para la obesidad o gordura de las señorías no me he ocupado ni me ocuparé, pues sería gratuito hacer sombra a los muchos métodos que, desde la acupuntura al biomanan, pasando por el dpto. de deportes del mismo Ayto. se ofrecen para recuperar la esbeltez perdida por los cuantiosos gastos de representación. De ahí que me apene que, con tanto esfuerzo y sufrimiento - como confiesa ha pasado al leer mis artículos, lo que le avala como empedernido masoquista- sólo haya sacado la triste conclusión de si los socialistas de Calvià me caen gordos. Pues, aunque ni las dulcineas del Toboso ni mucho menos los Godoys son de mi preferencia, es algo que no reparo en fisgonear. Sí, en cambio, lo que sí miro y analizo es la práctica política de aquellos que nos ofertaron un programa político y que, llegados al poder con nuestros votos, han hecho olvido y dejación del mismo. Entiendo que Ud.-que como dice que nunca votó al Psoe- le dé igual y se comporte, viva y escriba como los de Objetivo Birmania; pero no frivolicie la actuación de aquellos, que como yo, votamos al PSOE y con él un programa de ilusiones, de transformaciones y cambio político, que al tiempo han frustrado y, que consecuentemente, debemos denunciar públicamente, incluso diciendo -según Ud.- verdades a medias.

Y respecto a ¿quién me paga?, tengo añadir que si bien todas las

contradicciones inmersas en su carta ya le desacreditan a Ud. en el sentido del título de este mi escrito; su sospecha de que alguien me paga le da la condición a Ud. de esbirro al servicio de mezquinas confabulaciones. Porque se lo crea o no se lo crea, mi INDEPENDENCIA PERSONAL E IDEOLOGICA NO TIENE PRECIO caballero Cuenca. Si no fuera así ya habría hecho carrera en el Psoe de Calvià, donde se me han hecho ofertas interesantes y siempre las he rechazado. Y dado que mi formación ideológica ha estado conformada por un humanismo progresista o de izquierdas, los ofrecimientos u ocasiones venían que ni pintadas para a la par que ejercer en tu ideología, escalar o medrar en lo personal resultaba tentador ¿verdad Cuenca que Ud. y otros como Ud. no se habrían resistido?, en cambio, éste que suscribe ha puesto su independencias total a prueba de unos y de otros. Prefiriendo seguir viviendo con el sueldo de funcionario del Ministerio de Educación a seguir siendo amigo de mí mismo, y que no sería capaz de vivir sin reconocerme a mí mismo.

Aconsejándole que sea este el último escrito que lea de mi firma, pues tanto Ud. como su colega de mentalidad, Vta. J. Fernández, deben aprender una vez por todas que NO ESTAN OBLIGADOS A LEERME A MI si no lo desean, que un libro si no agrada se cierra y un programa de TV que no gusta no lesiona a nadie, porque con pulsar el botón ¡listos!. Lo que casi sospecho en lo "de tener cada mes el tostón.." es un escaso espíritu democrático en lo que a libertad de expresión se refiere. Parece que Uds. quieren decir, sin atreverse, que no me publiquen mis artículos ¿latino, demócratas de pacotilla?

Por lo demás quiero terminar diciéndole, aunque dudo mucho que lo comprenda, que seguiré manteniendo el ideal intelectual de autonomía moral y política y como dice Eduardo Subirats "Únicamente el principio intelectual de la crítica, y la imaginación de lo posible a ella ligada, pueden devolver a nuestro tiempo su perdida esperanza".

Juan Jiménez.

PREMSA FORANA: 1978-1987.

El proper passat dia 13 de maig fou presentat al Teatre Municipal de Manacor el llibre *L'Associació de la Premsa Forana de Mallorca: 1978-1987*. L'acte de presentació pública del llibre consistí en un parlament de mossèn Joan Bauçà, paraules de Biel Massot -president de l'APFM- i paraules de Jeroni Albertí -president del CIM-.

El llibre ha estat una realitat gràcies a l'ajut financer del Consell Insular de Mallorca, que ha sufragat les despeses d'edició.

L'objectiu de l'edició d'aquest llibre és donar a conèixer la tasca que durant 10 anys ha realitzat l'APFM, i d'altra banda donar a conèixer, d'un cop, les característiques de totes les publicacions associades.

La coordinació del treball l'han realitzada Rafel Ferrer i Massanet -Director de *Perlas y Cuevas* de Manacor- i Josep Cortés i Servera -Director de *Flor de Card* de Sant Llorenç del Cardassar-. El llibre inclou una salutació coral de Biel Massot, unes paraules de Maria Antònia Munar -presidenta de la Comissió de Cultura del CIM-, un arxiu fotogràfic que recolleix els distints moments importants de la vida de l'Associació, una biografia-història detallada de l'Associació, i un fitxer de les publicacions actualment associades ordenat alfabèticament, també inclou un fitxer de revistes que pertanyeren a l'Associació i que per motius distints han desaparegut.

Pel que fa a les fitxes, compten en la reproducció gràfica d'una portada de la revista en qüestió, una relació detallada de dades tècniques -format, impressió, etc.-, les adreces i els telèfons actualitzats, una biografia de la publicació, un resum explicatiu de les diferents seccions en que està dividida, i un petit mapa de Mallorca que mostra gràficament on està situat el poble de la revista en qüestió.

La part tècnica d'impressió del llibre ha estat realitzada per Informacions Llevant, SA de Manacor, que ha aconseguit una qualitat i acabat molt alt. Pel que fa a la portada és obra de Jaume Falconer.

Per adquirir el llibre cal dirigir-se a l'adreça social de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca, Carrer Princesa, 24 (07240-Sant Joan).

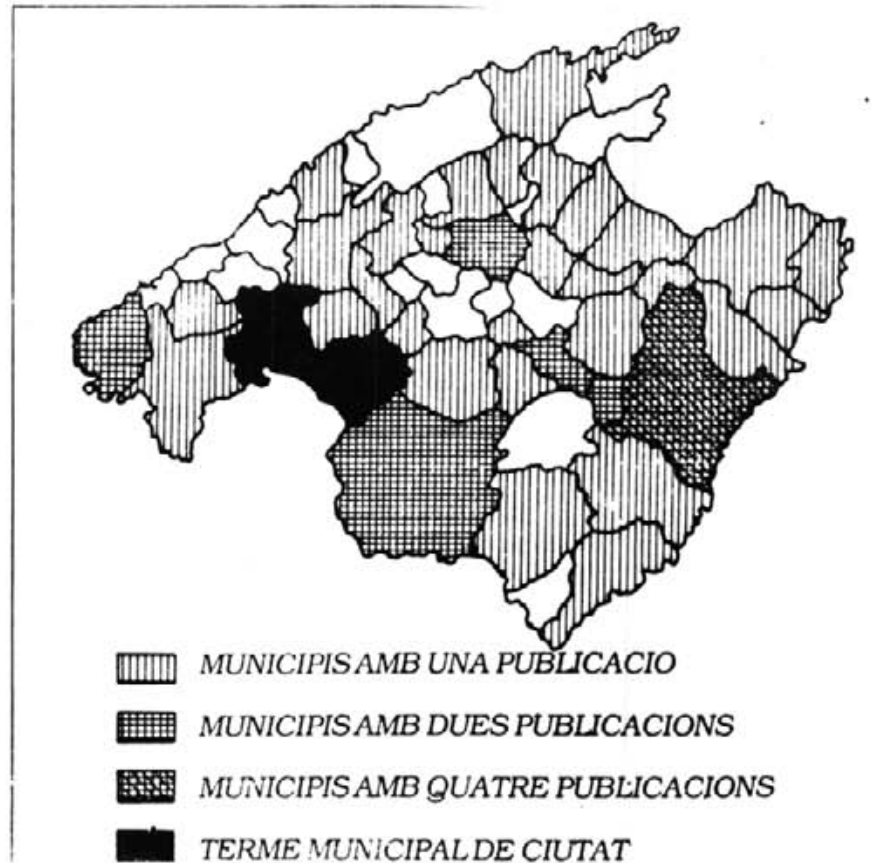
Sense cap dubte aquesta edició és positiva, en un llibre hi ha resumit tota la història de cada una de les publicacions que formen part o han format part de l'Associació. Ara el que cal, és un treball d'investigació històrica per recollir en un proper llibre la història de la premsa forana, tot inclouent-hi un fitxer de totes aquelles revistes i butlletins que han sortit a la llum a la part forana de Mallorca des que un bon dia va néixer el "Sóller", revista centenària i decana de la premsa forana.

Després de l'acte de presentació, es realitza el tradicional sopar institucional del Consell Insular de Mallorca a un restaurant del Port de Manacor, finits en els discursos

-també tradicionals- del president de l'APFM i del president del CIM.

PERSONES DEL POBLE

Una iniciativa conjunta de l'APFM i el CIM és *Persones del Poble*, consisteix realitzar un homenatge a persones foranes que hagin destacat pel seu talent humà. Per endegar aquest projecte, cada publicació associada ha de realitzar una biografia o reportatge periodístic sobre una persona del seu poble, redactat en llengua catalana. Dels reportatges publicats i presentats, anualment se n'elegiran tres, que seran *Persones de Poble, any 1987*, a qui es retrà un homenatge públic i entrega d'obsequi commemoratiu. Una altre mostra que el CIM duu una política de col.laboració i suport de la tasca realitzada per les revistes de premsa forana. ■

RADIOGRAFIA DEPORTIVA

Se acabó el campeonato nacional de liga en III división, temporada 86-87, y con ella se acabó para todas las aficiones, o caso todas, el sufrimiento que leva consigo la incertidumbre de si el equipo de sus amores conseguirá lo que cada cual le desea. Los más modestos, la permanencia en la categoría y los no tan modestos el ascenso a categoría superior. Y entre estas aficiones se encuentra, como no, la del C.D. Calvià, que en una temporada sí y otra también se la pasa de sobresalto en sobresalto y penando lo indécible hasta casi inmunizarle contra el sufrimiento, pues el equipo a las primeras de cambio se coloca en la zona baja, se acostumbra a ella, parece que le toma cariño, y de allá no hay quien lo arranque. Y cada temporada, menos una, todo hay que decirlo, esta afición que a pesar de todo sigue con el equipo se pasa toda la liga diciendo lo mismo: "Este año no nos salva nadie. Este año descendemos" Y de dientes para afuera pues nadie lo desea, se continua diciendo: "Ojalá se descienda y así acabaremos de pasar pena ya que en 1ª Preferente seremos los gallitos". Y como todos los años al final se queda en la categoría, las más de la veces de rebote. Y esta temporada recién finalizada ha sucedido lo mismo, aunque debo apresurarme a decir que esta vez de rebote, nada de nada, pues ha tenido un final de liga fulgurante. En los cuatro últimos partidos tuvo tres salidas que le representaron tres victorias en su haber aunque en su deber hay que anotar la estrepitosa derrota en "Mofarés" ante el C.D. Constancia por 0-4 que si bien enturbió algo su brillante a la par que tardía reacción, no logró apartarle de sus fines que no eran otros que conseguir la permanencia que tantas jornadas tuvo comprometida, quedando clasificado en décimoquinta posición en la que incluso quedaba a salvo caso de no haberse hecho la célebre modificación en todas las categorías.

Y ahora haciendo un breve análisis, como es costumbre de esta sección al final de temporada, diremos que de los 38 partidos disputados en la competición ganó 9, empató 13 y perdió 16 con un

total de 31 puntos y 7 negativos, desglosados de la siguiente manera:

En su feudo ganó 6 partidos, empató 9 y perdió 4. En sus visitas por esos campos de Baleares ganó 3, empató 4 y perdió 12. Por lo tanto en su terreno sumó 17 puntos negativos. En sus salidas consiguió 10 puntos positivos, los que deducidos de los negativos mencionados, reflejan los 7 negativos con que terminó la competición.

Y nada más, como siempre desde esta Revista, dar la enhorabuena por la permanencia, a todos, directivos, técnicos, jugadores y afición y hacer votos para que el equipo se afiance en la categoría y que si hay que sufrir sea por disputar los puestos de cabeza.

Que así lo veamos.

S. BARCELO

TROFEU A LA REGULARITAT

REVISTA VEINATS

	<u>Partidos</u>	<u>Puntos</u>
1º- Seguí	33	53
2º- Kukalita	36	51
3º- Quico	35	49
4º- Bezares	35	49
5º- Fernando	27	45
6º- Nico	27	35
7º- Carrasco	27	32
8º- Xamena	17	27
9º- Thomás	23	27
10º- M. Angel	19	21

Ganador Trofeu a la Regularitat, el guardameta Seguí con un total de 33 partidos jugados y 53 puntos, seguido por Kukalita con 36 partidos y 51 puntos.

PUB HOLLING'S
MUSIC-BAR "EL CASINO"
 Ca'n Vich, 3 - CALVIÀ

EL MIRALL

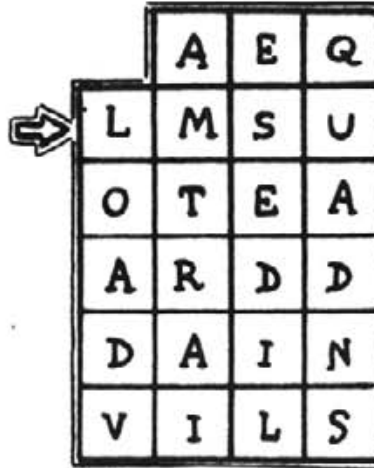
BERNAT J. AMENGUAL

SOLUCION CRUCIGRAMA ABRIL

- Horizontales:* 1.-Celda, Cubil.
 2.-Anal, P. Neta. 3.-Ter, Rip, Sem.
 4.-As, Caros, Me. 5.-R. Rabadín, R.
 6.-Huri, Real. 7.-P. Apetito, B.
 8.-Et, A:ada, Ro. 9.-Sos, Aco, Tul.
 10.-Amín, O, Crie. 11.-Retel, Erina.

PAS DEL REI

Fent els moviments del rei d'escacs podreu compondre una frase de R. Gómez de la Serna.

SOLUCIÓ: LA MORT SE QUEDA DINS LA VIDA

JEROGLÍFIC

Li agrada viure a Madrid?

SOLUCIÓ: VOL TORNAR (VOLTOR: NAR ("ran" al revés)

SP. MAHONES	38	27	5	6	87	27	59	*21
At. Balears	38	19	12	7	70	45	50	*12
Badia	38	17	15	6	55	31	49	*11
Constància	38	18	11	9	70	36	48	*10
Santa Eulàlia	38	17	14	7	64	35	48	*10
Portmany	38	16	11	11	59	46	43	*5
Alayor	38	15	10	13	57	46	40	*2
Ferrières	38	13	13	12	41	39	39	*1
Alaró	38	15	9	14	59	68	39	*1
Manacor	38	16	7	15	66	70	39	*1
Ibiza	38	13	11	14	44	46	37	-1
Murense	38	14	6	18	50	62	34	-4
Hospitalet	38	11	11	16	38	47	33	-5
Santanyí	38	11	11	16	34	59	33	-5
Calvià	38	9	13	16	42	50	31	-7
Escolar	38	10	10	18	47	73	30	-8
Son Sardina	38	6	17	15	30	46	29	-9
Montuiri	38	10	9	19	36	59	29	-9
Sóller	38	8	11	19	41	70	27	-11
Idiño	38	7	9	22	31	61	23	-15

Tercera Divisió

Encreuat

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1				■								■			
2								■							
3			■							■			■		
4	■						■				■				■
5	■				■						■				■
6				■								■			
7							■								■
8			■			■							■		
9								■							
10				■								■			

VERTICALS
 1: Apsis. Banca. 2: Mas. Ur. Arc. 3: As. Umm.
 4: Tom. It. 5: Cost. Sall. 6: Or. Ocas. Ln.
 7: Rad. Ac. Ar. 8: N. Tub. Ll. O. 9: Ami. Lg. Arc.
 10: La. Aeri. Va. 11: Olor. Armar. 12: Siau. Ill.
 13: Ma. Bres. La. 14: Una. AO. Col. 15: Tale. Nofre.
DIAGONALS
 Suïssa, Cuba, Algèria, Lhann.

HORITZONTALS
 1: Ama. Cornalò. Mur. 2: Pastora. Malsana.
 3: Is. Os. OTI. Or. Al. 4: S. Unió. U. Arab. C.
 5: Unif. Cable. Ura. 6: Bn. Sac. Gra. con. 7: A.
 8: Na. Bl. Ala. Ml. CF. 9: Cruïlla.
 10: Ad. Enrocar. Alé.
SOLUCIO

VERTICALS

1: Bou sagrat d'Egipte, adorat a Memfis i més tard pels romans fins a l'arribada del cristianisme. En determinats jocs d'atzar, quantitat que posa la persona que juga contra tots els altres. 2: Casa de camp. masia. Antiga població de Mesopotàmia, descoberta el s. XIX. Arma que serveix per tirar fletxes. 3: Carta numerada amb l'u. Exclamació. 4: Forma familiar d'un nom d'home. Municipi d'Alacant, de devers 15.000 habitants, amb més de cent fàbriques de joguets. 5: Fill d'un conco o una tia. René-Robert Cavalier de La... explorador francès que anà a Amèrica el 1666 i recorregué els llacs Ontario, Huron, Erie i Michigan, també el Mississipi i va prendre possessió de Luisiana. 6: Metall preciós. Ponent, occident, oest. Matrícula d'Holanda (al revés). 7: Motiu, causa. Símbol de l'actini. Riu de Suïssa. 8: Símbol del nitrogen. Element buit i cilíndric, més llarg que ample. Consonant doble. Conjunció. 9: Estimi. Consonants (una lateral i l'altra velar). Forma arquitectònica corba. 10: Article. Relatiu a l'aire o a l'aviació. Exclamació de dolor (al revés). 11: Aroma, fragància, perfum. Equipar algú d'armes. 12: Sigueu (forma imperativa del verb ésser). Cinquanta-dos (al revés). 13: Part terminal del braç. Llit d'infant petit, bressol. Nota musical. 14: Determinant numeral femení. Vocals en hiatus. Lloc on habita Déu i els benaurats. 15: Silicat de magnesi, suau, utilitzat en forma de pols. Forma familiar d'un nom d'home.

DIAGONALS

1: Quatre nacions.

HORITZONTALS

1: Dona que té el domini d'una cosa. Punta, cantó d'una manta, mocador, etc. Que no pot parlar. 2: Dona que guarda ovelles. Insana, insalubre. 3: Matrícula d'Islàndia. Peça rígida de l'esquelet. Organització de Televisions d'Iberoamèrica. Nàusea, fàctic. Contracció. 4: Consonant. Lligam, cohesió, connexió. Vocal. Sarraf, moro, aràbic. Xifra romana. 5: Va juntar. Conductor de corrent elèctric. Un dels planetes del Sistema Solar. 6: Tija prima de l'arrel d'algunes plantes. Bossa grossa de tela per a ficar-hi productes agrícoles. Llavor o fruit dels cereals. Personatge bíblic (al revés). 7: Vocal. Arbre de flors blanquinoses i oloroses i baies negres utilitzades en medicina (al revés). Xifra romana. Membrana circular de l'ull, situada darrere la còrnia. Conjunció. 8: Determinant nominal que va davant els noms propis de dona. Consonants de la paraula "bala". Extremitat superior de les aus. Nota musical. Club de Futbol. 9: Creuer, entreforc, encreuement de camins. Que li agrada riure i ho fa amb facilitat. 10: Adverbi de lloc. En el joc d'escacs, moure el rei i la torre en la mateixa jugada. Exhalació, baf, alenada.

|||

cerrajería

R. SOTOMAYOR

|||

es ferrer

des poble.

|||

C. BON 84, Nº 2 - CALVIA - MALLORCA

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

J. Ferrer

EXPOSICION DE OLEOS

CALVIÀ 87

Casa de Cultura

Del 17 al 28 de Junio

Horario de 7 a 9 tardes

Festivos de 11 a 13 h.